“Έχει εκτίσει 25 χρόνια αλλά δεν έχει εκτίσει 25 χρόνια”

Και όμως αυτή είναι η συμπυκνωμένη συλλογιστική του Εισαγγελέα Εφετών Λαμίας προκειμένου να απορρίψει την έφεση του Δ. Κουφοντίνα για την υφ’ όρων απόλυση.

Είναι μια συλλογιστική δανεισμένη από τον Βέγγο όταν ζητούσε 2000 δραχμές δανεικά από το αφεντικό του και εκείνος του έδινε 1000 και τελικά συμφώνησαν ότι το αφεντικό χρωστάει 1000 και ο Βέγγος τίποτα και από το θέατρο σκιών όταν ο Καραγκιόζης μοιράζεται με τον Χατζηαβάτη ένα ποσό σε “ίσα” μερίδια: «τα δικά μου, δικά μου και τα δικά σου, δικά μου». Αν αυτά δεν τα έχετε δει, διαβάστε την πρόταση του Εισαγγελέα παρακάτω.

“ … Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα: Δυνάμει της με αριθμό Β ΜΕΚ 62/27-1-2021 συγχωνευτικής απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Αθήνας καθορίσθηκε στον εκκαλούντα συνολική ποινή κάθειρξης είκοσι ενός [21] ετών με εκτιτέα ποινή τα είκοσι [20] έτη ***πλέον της μη συγχωνευτής ποινής της ενδεκάκις ισόβιας κάθειρξης.*** *Σύμφωνα με τον από 26-10-2021 [επικαιροποιημένο] πίνακα υπολογισμού ποινής του Κ.Κ. Δομοκού η κράτηση του εκκαλούντος για τις ποινές, που συγχωνεύθηκαν στην παραπάνω συγχωνευτική απόφαση, άρχισε στις 5-9-2002 [σύμφωνα με το με αριθμό 5/8-9-2002 Ενταλμα Προσωρινής Κράτησης του Ειδικού Εφέτη – Ανακριτή Αθηνών] και μέχρι την σύνταξη του πίνακα ο εκκαλών είχε εκτίσει πραγματική ποινή κάθειρξης δεκαεννέα [19] ετών, ενός [1] μήνα και είκοσι μίας [21] ημερών, ενώ με ενεργετικό υπολογισμό 2.904 πραγματοποιηθέντων ημερομισθίων, που αντιστοιχούν σε εκτιθείσα ποινή επτά [7] ετών, ένδεκα [11] μηνών και δεκαεννέα [19] ημερών,* ***έχει εκτίσει ποινή μεγαλύτερη των 25 ετών,*** *το δε υπόλοιπο της ποινής του είναι ισόβια κάθειρξη. Με βάση τα ανωτέρω σε συνδυασμό και με τα προεκτεθέντα στη μείζονα σκέψη της παρούσας μας, ο εκκαλών, ο οποίος έχει καταδικασθεί και σε ένδεκα [11] φορές ισόβια*

κάθειρξη, ***δεν έχει εκτίσει πραγματική ποινή είκοσι πέντε [25] ετών*** *και ως εκ τούτου δεν έχει συμπληρώσει τον επιβαλλόμενο ελάχιστο χρόνο παραμονής σε σωφρονιστικό κατάστημα….”*

Υπάρχει και κάτι άλλο. Η μέχρι τώρα διάταξη -έως την 1/7/19- προϊσχύσαντος Ποινικού Κώδικα, με την οποία το όριο αυτό ορίζεται στα 19 χρόνια πραγματική έκτισης και ο Κουφοντίνας έχει πάνω από 25 χρόνια αν συνυπολογίσουμε τα μεροκάματα που μετράνε 7 χρόνια.

Είναι προκλητικοί και μας το λένε με τον πιο ωμό και κυνικό τρόπο. Εφαρμόζουμε το ποινικό δίκαιο του εχθρού και αυτό σημαίνει ότι αποφασίζουμε με εξωνομικές λογικές και είναι ο **Κυρίαρχος** αυτός που παράγει το Δίκαιο. Να’ στε καλά τουλάχιστον που επιβεβαιώνετε τις αντιεξουσιαστικές κριτικές και κανέναν άλλον, για το χαρακτήρα του κράτους και των θεσμών.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΠΡΟΤΕΙΝΩ

Να απορριφθεί η με αριθμό 128/9-12-2021 έφεση του Δημητρίου Κουφοντίνα του Κωνσταντίνου, κρατούμενου Κ.Κ. Δομοκού, κατά του με αριθμό 187/30-11-2021 βουλεύματος του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Λαμίας.

Να επικυρωθεί το ανωτέρω εκκαλούμενο βούλευμα

Να επιβληθούν τα δικαστικά έξοδα σε βάρος του εκκαλούντος.

Λαμία 24 Ιανουαρίου 2022

Εντάξει τα καταλάβαμε την ξέρουμε τη *γλώσσα*

Συντακτική ομάδα Βαβυλωνίας

Λευκορωσία & Σοβιετικός Απολυταρχισμός: Συνέντευξη Ίγκορ Αλίνεβιτς

Συνέντευξη-Εισαγωγικό Σημείωμα: Γιάβορ Ταρίνσκι
Μετάφραση: Γιώργος Πουλόπουλος

Ο Ίγκορ Αλίνεβιτς (Ihar Alinevich) είναι ένας αναρχικός, πρώην πολιτικός κρατούμενος από τη Λευκορωσία (μια χώρα που ζει ακόμη στη σοβιετική εποχή), ο οποίος έχει πληρώσει ακριβά τις ιδέες του περνώντας από την κόλαση του σωφρονιστικού συστήματος της χώρας. Είχαμε τη σπάνια ευκαιρία να συναντηθούμε μαζί του και να μας παραχωρήσει μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα συνέντευξη για τη Βαβυλωνία. Σε αυτήν, μας εξηγεί την κατάσταση στη Λευκορωσία, την εμπειρία του εγκλεισμού του και μας περιγράφει, εν συντομία, την ιστορία και την αντίσταση του λευκορώσικου ελευθεριακού κινήματος. Ό,τι περιγράφεται παρακάτω συμβαίνει στην πραγματική ζωή και στον 21ο αιώνα, σε μία χώρα που θεωρείται «πολιτισμένο ευρωπαϊκό κράτος»…

Ο Ίγκορ αποτελεί ένα από τα θύματα του κύματος καταστολής, που έλαβε χώρα στη Λευκορωσία το 2010. Ως αναρχικός και ως ένας εκ των αντιφρονούντων συμμετεχόντων σε διαδηλώσεις, χρειάστηκε να φύγει από τη χώρα έτσι ώστε να αποφύγει τη σύλληψη, βρίσκοντας έτσι καταφύγιο στη Ρωσία. Στις 28 Νοεμβρίου του 2010, όμως, απήχθη από Λευκορώσους πράκτορες της ΚαΓκεΜπε (**KGB**) στη ρωσική πρωτεύουσα και μεταφέρθηκε πίσω στη Λευκορωσία. Εκεί, σε μια δίκη παρωδία, κρίθηκε ένοχος για εμπρηστικές επιθέσεις στην Τράπεζα της Λευκορωσίας, στο καζίνο „Shangri La“ καθώς και για το πέταγμα ενός καπνογόνου στο Γενικό Επιτελείο Ένοπλων Δυνάμεων της Λευκορωσίας, κατά τη διάρκεια μίας αντιμιλιταριστικής διαδήλωσης στο Μινσκ.

Καταδικάστηκε σε 8 χρόνια φυλάκισης σε μία **σωφρονιστική αποικία καταναγκαστικής εργασίας υψίστης ασφαλείας**. Σε όλον τον κόσμο διοργανώθηκαν διαδηλώσεις και καμπάνιες αλληλεγγύης για αυτόν και για άλλους Λευκορώσους πολιτικούς κρατούμενους.

Μετά την αποφυλάκισή του, οι αρχές ανάγκασαν τον Ίγκορ να εγκαταλείψει τη Λευκορωσία μόνιμα. Το 2014, έγραψε το βιβλίο του με τίτλο: «***Ο Δρόμος για το Μαγκαντάν: ημερολόγιο ενός φυλακισμένου***» (στμ. το βιβλίο κυκλοφορεί στα ελληνικά από το Ταμείο Αλληλεγγύης Φυλακισμένων & Διωκόμενων Αγωνιστών), στο οποίο περιγράφει το πολιτικό καθεστώς της Λευκορωσίας, την εφιαλτική εμπειρία που έζησε στις φυλακές και αναλύει τις ελευθεριακές του ιδέες.

Λίγα λόγια για τη Λευκορωσία:

Μετά την ανεξαρτητοποίηση της Λευκορωσίας από τη Σοβιετική Ένωση, το 1991, ο σοσιαλδημοκράτης Στανισλάβ Σούσκεβιτς έγινε αρχηγός του κράτους μέχρι το 1994, όταν και έχασε από τον κομμουνιστή Αλεξάντερ Λουκασένκο. Ο Λουκασένκο παραμένει στην εξουσία από το ’94 μέχρι και σήμερα -κερδίζοντας πέντε συνεχόμενες προεδρικές εκλογές, με ποσοστά κοντά στο 80% κάθε φορά. Υπήρξε έμπιστο στέλεχος του κομμουνιστικού καθεστώτος και διευθυντης ενός εκ των *κολχόζ*, υπηρέτησε στις σοβιετικές δυνάμεις εδάφους και ήταν έφεδρος πολιτικός αξιωματικός στον σοβιετικό στρατό. Ο Λουκασένκο ήταν ο μόνος βουλευτής που ψήφισε κατά της ανεξαρτητοποίησης της Λευκορωσίας από τη Σοβιετική Ένωση το 1991. Το Κομμουνιστικό Κόμμα της Λευκορωσίας στηρίζει απόλυτα την προεδρία του.

Σήμερα, η Λευκορωσία συνεχίζει να λειτουργεί με έναν σοβιετικό τρόπο, αποτελώντας μία οικογενειοκρατούμενη Εταιρεία. Το μεγαλύτερο μέρος της οικονομίας είναι κρατική ιδιοκτησία. Είναι η μόνη χώρα, όπου η KGB συνεχίζει να λειτουργεί κανονικά και μετά τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης. Στο θεαματικό επίπεδο, το εθνικό της έμβλημα διατηρεί τη σοβιετική αισθητική με ένα μάτσο στάχυα και το κόκκινο αστέρι, ενώ το σφυροδρέπανο αντικαταστάθηκε από έναν κόκκινο χάρτη της Λευκορωσίας.

Αποτελεί, επίσης, την τελευταία χώρα που γιορτάζει επίσημα την ημέρα της Οκτωβριανής Επανάστασης. Η μόνη άλλη χώρα, στην οποία έχει παρατηρηθεί ο συγκεκριμένος εορτασμός τα τελευταία χρόνια είναι η Κιργιζία, η οποία τον αντικατέστησε το 2017 από τις "Μέρες ιστορίας και μνήμης των προγόνων".

Η σύγχρονη Λευκορωσία χαρακτηρίζεται ως η «**τελευταία δικτατορία της Ευρώπης**». Όπως αναφέρεται στο βιβλίο του Ίγκορ: "Ταυτόχρονα, δεν αφήνει καμία δυνατότητα δημόσιας πολιτικής έκφρασης. Όλες οι ειρηνικές πολιτικές πρωτοβουλίες καταστέλλονται βίαια και είναι αδύνατο να διοργανωθεί μια νόμιμη συγκέντρωση ή διαδήλωση, μία ανοιχτή συζήτηση ή συνάντηση -πολλοί άνθρωποι κρατούνται ακόμη και για πανκ συναυλίες".

> *Δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι βρίσκονται στις φυλακές και στις σωφρονιστικές αποικίες. Το ακραία απολυταρχικό της σύστημα δεν εμποδίζει, βέβαια, τις ΗΠΑ και τις χώρες τις ΕΕ να συναλλάσσονται εμπορικά μαζί της και να αναπτύσσουν την οικονομική τους συνεργασία.*

Η κομβική θέση της Λευκορωσίας την κάνει απαραίτητη για τη μεταφορά μεγάλων ποσοτήτων φυσικού αερίου, πετρελαίου και άλλων πρώτων υλών από τη Ρωσία προς τα κράτη της Δυτικής Ευρώπης. Το 2016, ειδικότερα, η ΕΕ ακύρωσε τις κυρώσεις που είχε επιβάλλει στο καθεστώς της Λευκορωσίας, λόγω των αυξανόμενων οικονομικών συμφερόντων των Βρυξελλών στη χώρα, κάτι που οδήγησε σε έντονες διαμαρτυρίες, ειδικότερα από οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ακολουθεί η συνέντευξη:

Πόσο καιρό παρέμεινες στη φυλακή και πότε σε άφησαν ελεύθερο; Πώς ήταν η εμπειρία μιας κομμουνιστικής φυλακής του 21ου αιώνα;

Ίγκορ Αλίνεβιτς: Πέρασα σχεδόν 5 χρόνια στη φυλακη. Κατά τη διάρκεια αυτών των χρόνων άλλαξα 2 φυλακές υποδίκων και 2

σωφρονιστικές αποικίες. Η σύλληψη και η παραμονή στο κέντρο κράτησης της KGB περιγράφεται διεξοδικότερα στο βιβλίο μου «*Ο Δρόμος για το Μαγκαντάν*». Οι συνθήκες χειροτέρευαν συνεχώς όχι μόνο για τους πολιτικούς, αλλά γενικώς για όλους τους κρατούμενους. Πέρασα 126 μέρες στα ειδικά κελιά τιμωρίας και 80 από αυτές κατά τη διάρκεια του τελευταίου χρόνου κράτησης, όταν οι αρχές με έστειλαν στην ειδική "κόκκινη αποικία", η οποία εποπτεύονταν από την KGB.

Παρά το γεγονός ότι ο αριθμός των κρατουμένων στη Λευκορωσία είναι από τους μεγαλύτερους, οι άνθρωποι γνωρίζουν πολύ λίγα για τις φυλακές, παρ'όλο που ακόμη και η μαζική κουλτούρα είναι βαθιά εμποτισμένη με την αργκώ της φυλακής και με σχετικές έννοιες. Όπως φαίνεται, πρόκειται για μια ψυχολογική αντίδραση άμυνας των ανθρώπων που βίωσαν τη μαζική καταστολή του Κομμουνισμού.

Αυτό που είδα με σόκαρε. Περίμενα κάτι αρκετα διαφορετικό: τη συνηθισμένη αγενής και βίαιη στάση των φυλάκων, όπως και τις απειλές από ποινικούς, όπως στις ταινίες. Στην πραγματικότητα, όμως, η κύρια απειλή ήταν **το επιστημονικό σύστημα καταστολής των μαζών**, εισαγόμενο από τους Κομμουνιστές και τελειοποιημένο μέσα σε ένα διάστημα 90 χρόνων.

Τα μοντέρνα στρατόπεδα συγκέντρωσης διαφέρουν από τα γκούλαγκ σε 4 σημεία: δεν παρατηρούνται πλέον θάνατοι από ασιτία (επικρατεί όμως μία κατάσταση ημι-ασιτίας), η θερμοκρασία των παραπηγμάτων έχει αυξηθεί (παρ'όλα αυτά πρέπει να κοιμάσαι με τα ρούχα και να σκεπάζεσαι με χοντρά μπουφάν), δεν υπάρχει εξαντλητική εργασία (οι κρατούμενοι μεταφέρονται όμως ακόμα σε βιομηχανικές ζώνες για να δουλέψουν χωρίς να λαμβάνουν πληρωμή), η πρακτική της δολοφονίας κρατουμένων χωρίς συγκεκριμένο λόγο έχει εκλείψει (παρότι γίνονται εξαιρέσεις καμιά φορά).

Στη βάση του, βέβαια, πρόκειται για ένα πραγματικό στρατόπεδο συγκέντρωσης, που στοχεύει στην ηθική και πνευματική εξόντωση του ατόμου και στον αποκλεισμό του από την κοινωνία. Για αυτόν

τον λόγο, οι περισσότεροι από αυτούς που απελευθερώνονται επιστρέφουν στο στρατόπεδο ξανά και ξανά.

Λίγες μέρες πριν από την αποφυλάκιση μου, κατηγορήθηκα για εγκληματικές παραβιάσεις των κανόνων της φυλακής. Αυτό σήμαινε μέχρι και δύο επιπρόσθετα χρόνια στην ποινή μου. Σε μερικους κρατούμενους, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών, επιβλήθηκε όντως αυτό το μέτρο. Κατά τη διάρκεια, όμως, των χρόνων που ήμουνα μέσα, συνήθισα στην ιδέα ότι θα εκτίσω ακριβώς όσο χρόνο αποφασίσουν οι αρχές. Μου προσφέρθηκε επανειλημμένα η επιλογή να υπογράψω μια δήλωση μεταμέλειας και να απελευθερωθώ, αλλά μια τέτοια πράξη θα ήταν εντελώς απαράδεκτη για την αναρχική μου οντότητα και την προσωπική μου αξιοπρέπεια.

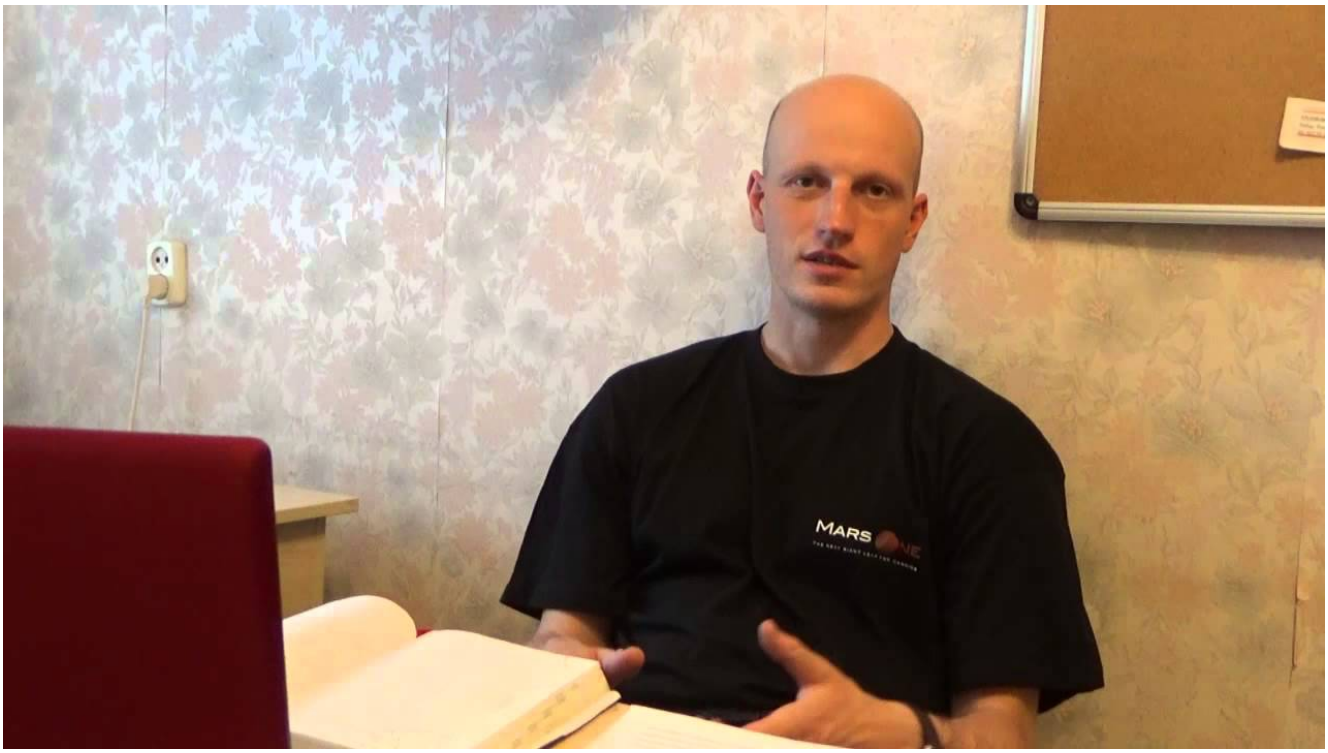
Παρ’ όλα αυτά, πριν από τις προεδρικές εκλογές του 2015, ο Λουκασένκο απελευθέρωσε 6 πολιτικούς κρατούμενους, ανάμεσά τους και εμένα, σε μία απόπειρα να επιδείξει ένα ανθρώπινο πρόσωπο. Η KGB μου επέβαλε τότε προσωπική παρακολούθηση και απαίτησε να εγκαταλείψω τη χώρα, διαφορετικά, με απείλησε ότι θα με κατηγορούσαν, ότι προετοίμαζα τρομοκρατική επίθεση εναντίον του προέδρου. Αποφάσισα να μην τεστάρω την αξιοπιστία της απειλής τους και εγκατέλειψα τη Λευκορωσία. Η αστυνομία πηγαίνει ακόμα στο σπίτι των γονιών μου με επίσημες βεβαιώσεις.

Περιέγραψέ μας τη γενικότερη αυταρχικότητα και παρακολούθηση στη μοντέρνα Λευκορωσία. Η KGB συνεχίζει να υπάρχει;

I.A.: Η KGB δεν θα μπορούσε να λείπει γιατί το λευκορώσικο σύστημα είναι το καλύτερα διατηρημένο συντρίμμι της Σοβιετικής Ένωσης. Περισσότερο από τη Ρωσία και την Ουκρανία. Οι ίδιοι άνθρωποι που ήταν στην εξουσία πριν την κατάρρευση της ΕΣΣΔ παρέμειναν στο τιμόνι της χώρας. Γραφειοκράτες και “κόκκινοι διευθυντές” το μόνο που έκαναν ήταν να αλλάξουν τη σημαία και το πορτρέτο του κυβερνήτη στους τοίχους των γραφείων τους. Σχεδόν τα πάντα είναι συγκεντρωμένα στα χέρια της άρχουσας ελίτ. Πολιτικοί αντίπαλοι δολοφονήθηκαν τη δεκαετία του ’90.

Αντί για πολλούς ολιγάρχες, έχουμε έναν υπερ-ολιγάρχη.

Εκτός από τον Λουκασένκο δεν υπάρχουν άλλοι πολιτικοί, δεν υπάρχουν διάλογοι, κανείς δεν τολμά να διαφωνήσει μαζί του. Ακόμα και η φιλελεύθερη αντιπολίτευση είναι διακοσμητική, ώστε το καθεστώς να μπορεί να κρύβεται πίσω από ένα δημοκρατικό προσωπείο. Οποιοσδήποτε υπουργός και στρατηγός μπορεί, εύκολα, να βρεθεί πίσω από τα κάγκελα. Αυτό θυμίζει ξεκάθαρα τον σταλινικό τρόπο διαχείρισης. Η επίσημη κρατική ιδεολογία είναι ο πατριωτισμός του 2ου Παγκοσμίου Πολέμου, ενώ ένα τεράστιο άγαλμα του Λένιν στέκεται στην κεντρική πλατεία του Μινσκ.

Έχει αναπτυχθεί ένας αντιφατικός διάλογος όσον αφορά τον λεγόμενο "φόρο κοινωνικού παρασιτισμού" στη Λευκορωσία, που αναγκάζει ανέργους να πληρώνουν επειδή θεωρούνται "άχρηστοι" για την κοινωνία. Τι συμβαίνει με αυτόν τον νόμο;

Ι.Α.: Ο πραγματικός λόγος για την εισαγωγή αυτού του νόμου είναι ότι ένας μεγάλος αριθμός Λευκορώσων (0.5-1 εκ.) δουλεύουν στο εξωτερικό και δεν πληρώνουν φόρους. Μου φαίνεται ότι το ίδιο το κράτος δεν προέβλεψε μια τέτοια μεγάλη αντίδραση, δεν περίμενε πόσο άσχημα θα χτυπούσε τους πραγματικά άνεργους. **Για πρώτη φορά στα 20 χρόνια, η χώρα**

βίωσε μια πραγματικά κοινωνική διαμαρτυρία. Και στην αρχή, οι αρχές δεν ήξεραν τι να κάνουν, επειδή η χρήση της αστυνομίας θα κατέστρεφε εντελώς την εικόνα της "κυβέρνησης του λαού". Στο παρελθόν η αστυνομία είχε χρησιμοποιηθεί για να καταστείλει φοιτητές, αλλά ποτέ κοινούς εργάτες.

Πλέον, οι αρχές ακολουθούν μια άλλη προσέγγιση: κάποιο άτομο που δουλεύει στο εξωτερικό λαμβάνει μια ειδοποίηση ότι είναι **"παράσιτο"** και για να αποδείξει το αντίθετο, πρέπει να παρέχει τις προσωπικές του πληροφορίες και συγκεκριμένα μια σύμβαση εργασίας.

Θα το ονόμαζα ένα νέο όργανο του ολοκληρωτισμού: μια μέθοδος να ελέγχει τους πολίτες του τόσο εντός, όσο και εκτός της χώρας.

Τι οδήγησε εσένα και τους συντρόφους σου να γίνετε αντιεξουσιαστές; Γνωρίζουμε πως η εξέγερση του Δεκέμβρη του 2008 στην Ελλάδα επηρέασε κάπως τους Λευκορώσους ριζοσπάστες.

Ι.Α.: Η βάση της δικής μου γενιάς αναρχικών ήταν η υποκουλτούρα του πανκ. Επρόκειτο για μια μηδενιστική διαμαρτυρία ενάντια στην κοινωνία και αντιληφθήκαμε τον αναρχισμό σαν μια συνέχεια. Παράλληλα, διαμορφωθήκαμε την εποχή της ανόδου των εθνικοαπελευθερωτικών κινημάτων, όταν οι δρόμοι έσφιζαν από πορείες δεκάδων χιλιάδων ανθρώπων και από συγκρούσεις με την αστυνομία. Πολλοί αναρχικοί στην ηλικία των 13-16, μαζί και εγώ, εμφανίστηκαν μέσα σε αυτό το περιβάλλον.

Τη δεκαετία του 2000, διακρίθηκαν δύο πλευρές του λευκορωσικού ελευθεριακού κινήματος. Το πρώτο, είχε ας πούμε την **"ευρωπαϊκή γραμμή"**, ήθελε να επαναλάβει τη δυτική εμπειρία: υποκουλτούρα, καταλήψεις, αντίφα, οικολογία, φεμινισμός, LGBT, φύλο. Η άλλη πλευρά, οι **"κοινωνικοί επαναστάτες"** βασίζονταν περισσότερο σε έναν κλασικό αναρχισμό. Έτσι κι αλλιώς, μπορούσαμε να βρούμε τα παλιά βιβλία του Μπακούνιν και του Κροπότκιν και μάθαμε για τη ιστορία του επαναστατικού κινήματος στον καιρό του Τσάρου. Επίσης, από το 1980 και μετά, αρκετοί αναρχικοί θεωρητικοί

παρέμειναν στη Ρωσία. Εξέδωσαν άρθρα και βιβλία για τον ισπανικό εμφύλιο, τις ρωσικές επαναστάσεις, τη Διεθνή κλπ.. Αυτά αποτέλεσαν την πηγή των παραδειγμάτων μας.

Ταυτόχρονα, δεν υπήρχαν σχεδόν καθόλου βιβλία για τον μεταπολεμικό αναρχισμό και δεν είχαμε εμπειρίες για τις δεκαετίες του ’60-’80. Το μόνο που ξέραμε ήταν κάποια απλά άρθρα που αφορούσαν τη γερμανική αυτόνομη σκηνή και το κίνημα της αντιπαγκοσμιοποίησης. Ήταν πολύ διαφορετικά από τη… Μαχνοβτσίνα.

Πολλοί από εμάς επιθυμούσαμε να έρθουμε σε ρίξη με το “γκέτο” της υποκουλτούρας, θέλαμε ένα μαζικό εργατικό κίνημα. Αυτή τη στιγμή δεν μπορώ ούτε να το φανταστώ, τότε όμως θεωρούσα τον εαυτό μου έναν ορθόδοξο αναρχοσυνδικαλιστή που τιμούσε τη CNT σαν ιδανικό. Εκείνες τις εποχές δεν ήξερα ότι και οι αναρχικοί δημιουργούν τη δική τους μυθολογία… Όπως και να’ χει, οι εργάτες παρέμεναν παθητικοί, δεν υπήρχαν ούτε καν μετριοπαθή συνδικάτα, απολύτως τίποτα. Υπήρχε μόνο πολιτική σιωπή και αυτή η σιωπή ήταν αφόρητη.

> *Τα γεγονότα στην Ελλάδα το 2008 έγιναν, πράγματι, το φωτεινό παράδειγμα για εμάς. Αποτέλεσαν ένα σημάδι για πολλές, πολλές ομάδες διασκορπισμένες στον αχανή χώρο της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Αποκτήσαμε μια ελπίδα για να σπάσουμε τον τοίχο της ασημαντότητας και να τοποθετήσουμε τους εαυτούς μας μέσα σε μία πραγματική προσπάθεια.*

Γιατί οι αναρχικοί θεωρούνται ως ο κύριος εχθρός του λευκορωσικού καθεστώτος; Ποιες άλλες ομάδες δέχονται την καταστολή του;

Ι.Α.: Η ειρωνεία είναι ότι οι αναρχικοί δεν αποτελούν πραγματική απειλή. Η αστυνομία γνωρίζει πολύ καλά το κίνημα. Καταπνίγει άμεσα κάθε καινούριο εγχείρημα και το καταστέλλει επί τόπου. Το θέμα είναι άλλο: οι αναρχικοί ορίστηκαν από το κράτος να παίζουν τον ρόλο του αποδιοπομπαίου τράγου.

Ο απολυταρχισμός δεν μπορεί να λειτουργήσει χωρίς την εικόνα του εχθρού. Παλαιότερα η κρατική προπαγάνδα βασιζόταν στην αντι-δυτική ρητορική, ο κύριος εχθρός ήταν η αντιπολίτευση. Σήμερα, η μίζερη ύπαρξη της αντιπολίτευσης είναι δύσκολο να παρουσιαστεί ως πραγματική απειλή. Επίσης, έπειτα από την αρχή των διαφωνιών με το Κρεμλίνο, το καθεστώς φλερτάρει με τη Δύση. Γι' αυτό, η εξουσία αντικατέστησε τον εξωτερικό εχθρό με έναν εσωτερικό.

Ανακήρυξαν εχθρούς όχι μόνο τους αναρχικούς, αλλά και τους χούλιγκαν και τους φασίστες. Τώρα, εκπρόσωποι αυτών των τάσεων πρέπει να φοράνε στη φυλακή ειδικές κίτρινες ετικέτες, ως **"κλίνοντες προς τον εξτρεμισμό"**. Το κράτος φοβήθηκε το ουκρανικό *Μαϊντάν* και αποφάσισε να εξουδετερώσει όλα τα ανεπίσημα νεανικά κινήματα. Οι αναρχικοί ανάχθηκαν, απλώς, στον ρόλο του μπροστάρη.

Βέβαια, η βασική κοινωνική ομάδα που αντιμετωπίζει πραγματικά μαζική καταστολή είναι οι τοξικοεξαρτημένοι. Το 2015, μετά από μια ενορχηστρωμένη από τα ΜΜΕ υστερία κατά των ναρκωτικών ο Λουκασένκο απαίτησε τη δημιουργία **ειδικών στρατοπέδων κράτησης για τοξικοεξαρτημένους *"με τέτοιες συνθήκες, που θα τους κάνουν να παρακαλάνε για τη θανατική ποινή"***. Είδα προσωπικά αυτές τις αλλαγές στις σωφρονιστικές αποικίες, όταν όλοι οι τοξικοεξαρτημένοι μεταφέρθηκαν σε μία υπερφορτωμένη καλύβα.

Πόσοι είναι οι πολιτικοί κρατούμενοι στη Λευκορωσία σήμερα; Υπάρχουν ξεχωριστές φυλακές για πολιτικούς και μη-πολιτικούς κρατούμενους;

Ι.Α.: Η εξουσία δεν αναγνωρίζει την ύπαρξη πολιτικών κρατουμένων, οπότε τους εγκλείει μαζί με τους άλλους κρατούμενους. Η πίεση, όμως, προς τη διοίκηση της φυλακής είναι ξεκάθαρη υπόδειξη του ποιος είσαι. Οι συνθήκες για τους πολιτικούς κρατούμενους είναι πάντα χειρότερες από ό,τι για τους άλλους και συνήθως χειροτερεύουν με τον καιρό. Για παράδειγμα, η διοίκηση μπορεί να απαγορεύσει στους κρατουμένους να μιλούν με έναν πολιτικό κρατούμενο. Ή μπορεί

να πετούν συνεχώς έναν πολιτικό κρατούμενο στα κελιά απομόνωσης χωρίς συγκεκριμένο λόγο. Μια τέτοια στάση είναι πιο προφανής απ'ό,τι η κοινή γνώμη, επειδή η κοινωνία συζητάει ατελείωτα για το ποιους να θεωρήσει πολιτικούς κρατούμενους και ποιους όχι.

Η υπόθεση των πολιτικών κρατουμένων στη Λευκορωσία είναι παρόμοια με την κατάσταση κατά τη διάρκεια των ***γκούλαγκ***. Από τα πολλά εκατομμύρια ανθρώπων, καταδικασμένων με πολιτικούς νόμους, ένα μόνο χαμηλό ποσοστό είχε σχέσεις με πολιτικές ομάδες. Οι άνθρωποι απλώς ορίστηκαν στον ρόλο του πολιτικού ηθοποιού για να δικαιολογηθεί η ύπαρξη της μαζικής καταστολής.

> *Ο στόχος ήταν να καλλιεργηθεί μια ατμόσφαιρα μεγάλης έντασης για την εξαφάνιση των ανταγωνιστών στον αγώνα για εξουσία, όπως και η δημιουργία ενός τεράστιου εργατικού στρατού για τη βιομηχανοποίηση.*

Σήμερα, βέβαια, δεν υπάρχει ανάγκη για βιομηχανοποίηση, αλλά η παραμονή στην εξουσία είναι ακόμη σημαντική. Επίσης, ένας τέτοιος αριθμός κρατουμένων αποτελεί μία κερδοφόρα επιχείρηση. Η Λευκορωσία κατέχει περίοπτη παγκόσμια θέση στον αριθμό αστυνομικών. Τι θα έκαναν χωρίς μια τεράστια μάζα ανθρώπων να καταδικάζεται ετησίως;

Για το τέλος, θα θέλαμε να μας πεις δυο λόγια ιστορικά σχετικά με το λευκορωσικό ελευθεριακό κίνημα: ποιές είναι οι ρίζες του, πότε εμφανίστηκαν οι πρώτοι Λευκορώσοι αναρχικοί και αν υπήρχε κατά τη διάρκεια της σοβιετικής εποχής;

Ι.Α.: Οι ρίζες του αναρχικού κινήματος βρίσκονται πίσω στις ημέρες της τσαρικής αυτοκρατορίας. Γενικά το επαναστατικό κίνημα ήταν πολύ ισχυρότερο στις παρυφές της αυτοκρατορίας: Λετονία, Πολωνία, Λευκορωσία, Ουκρανία και Καύκασος. Στην πρώτη ρωσική επανάσταση το 1905, οι αναρχικοί της Λευκορωσίας έγιναν μία αρκετά υπολογίσιμη δύναμη. Το κίνημα ήταν πραγματικά από τη φύση του διεθνές: πολλοί Εβραίοι κατοικούσαν σε πόλεις της Λευκορωσίας (πολλές φορές αποτελούσαν τον μισό

πληθυσμό) καθώς και Πολωνοί. Η βασική ώθηση δόθηκε από την ομοσπονδία **“Ψωμί και Θέληση”**, που διαμορφώθηκε στην Ελβετία και συνδέθηκε με τον Κροπότκιν.

Στην πορεία της ριζοσπαστικοποίησης, εμφανίστηκε η ομοσπονδία “Μαύρη Σημαία”, των οποίων η στρατηγική συνδύαζε τον εργατικό αγώνα, τις απαλλοτριώσεις και την τρομοκρατία. Λόγω του ότι η τρομοκρατία στόχευε κυρίως σε εκπροσώπους του κράτους και της άρχουσας τάξης, η Μαύρη Σημαία κέρδισε γρήγορα μεγάλη υποστήριξη από τους εργάτες. Η νεολαία των σοσιαλιστικών κομμάτων (Εβραίοι, Πολωνοί και Λευκορώσοι) ξεκίνησε να εντάσσεται μαζικά στις τάξεις των αναρχικών. Οι αρχές αντέδρασαν με άμεσες εκτελέσεις, επειδή οι αναρχικοί συχνά δραπέτευαν ή επιτείθονταν σε αυτοκινητοπομπές. Η μέση ηλικία των αναρχικών ήταν τα 16 χρόνια, περίπου το 70% πέθανε ή μπήκε φυλακή.

Αυτοί που επιβίωσαν από τη σκληρή δουλειά και τη μετανάστευση επέστρεψαν αργότερα και έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην Επανάσταση του 1917. Ο αναρχισμός της Λευκορωσίας διακρίθηκε για τον διεθνή του χαρακτήρα και τη ριζοσπαστικότητά του.

Μετά την επανάσταση, η Λευκορωσία μοιράστηκε μεταξύ της Σοβιετικής Ένωσης και της Πολωνίας. Το Εν-Κα-Βε-Ντε (NKVD) γρήγορα εξουδετέρωσε τους αναρχικούς, καθώς οι Μπολσεβίκοι τους ήξεραν καλά από την υπόγεια αντιστασιακή τους δράση, κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής στον 1ο ΠΠ. Η αναβίωση του κινήματος από το απόλυτο μηδέν ξεκίνησε μόλις τη δεκαετία του ’80.

Σε ευχαριστούμε πολύ!

Για τον Δημήτρη Κουφοντίνα και το Δικαίωμά του στην Άδεια…

Νίκος Κατσιαούνης

Στους (μετα)μοντέρνους καιρούς της ατομικής και συλλογικής αποχαύνωσης είναι λογικό συνακόλουθο οι έννοιες είτε να χάνουν τις σημασίες τους, οδηγούμενες έτσι σε μια τραγική διαστροφή, είτε να επωμίζονται τη μοίρα της εκπόρνευσης. Ο Γερμανοεβραίος πολιτικός στοχαστής Φραντς Νόιμαν (Franz Neumman) εξετάζοντας την περίοδο του Μεσοπολέμου και της Βαϊμαρικής Δημοκρατίας έκανε σαφές το γεγονός ότι η επίκληση της δημοκρατίας από πολιτικούς φορείς κάθε απόχρωσης –ακόμη και εντελώς αντιθετικούς– οδήγησε και στην ελαστικότητα της έννοιας. Συνήθως αυτή η ελαστικότητα αποτελεί και τον προθάλαμο για τη νομιμοποίηση αυταρχικών και ολοκληρωτικών λογικών που, φορώντας τον μανδύα της δημοκρατικής εγγύησης, περιστέλλουν τις κοινωνικές ελευθερίες και τα συλλογικά κεκτημένα. Διότι έχει πάλι πολλάκις αποδειχθεί από την Ιστορία ότι η καλύτερη άμυνα της δημοκρατίας είναι η αυτοκατάργησή της.

Έτσι, όταν οι «σύγχρονες δημοκρατίες» –στην ουσία οι πολιτικές και οικονομικές ελίτ που τις ελέγχουν– νιώθουν την απειλή του διαφορετικού, δεν διστάζουν να κουρελιάσουν αρκετά από τα θεμελιώδη συγκροτητικά τους στοιχεία με σκοπό τη διατήρηση της κυριαρχίας και των συμφερόντων τους. Η δίκη της 17 Νοέμβρη αποτελεί για τη νεότερη ελληνική ιστορία ένα τέτοιο παράδειγμα καταστρατήγησης της έννοιας του δικαίου και του αστικού νομικού πολιτισμού, που με τόσο στόμφο προωθούν και επικαλούνται τα αλαλάζοντα κύμβαλα της «δημοκρατικής» διαχείρισης και νομιμότητας. Ό,τι είναι νόμιμο είναι και ηθικό, αρκεί η ηθική να συνταυτίζεται και να εξυπηρετεί τα ιδιοτελή συμφέροντα των κυρίαρχων ελίτ.

Δεκαπέντε χρόνια περίπου μετά τη δίκη της 17 Νοέμβρη, παραμένει ανοιχτό ακόμη το ζήτημα της χορήγησης αδειών σε κάποιους από τους κρατουμένους οι οποίοι βρίσκονται ακόμη σε συνθήκες ειδικού εγκλεισμού. Ο Δημήτρης Κουφοντίνας είναι ένας εξ αυτών των κρατουμένων που οι διωκτικές αρχές τού αρνούνται πεισματικά το δικαίωμα στην άδεια. Αυτός ο λυσσασμένος πόθος των «δημοκρατικών» θεσμών για τη διάλυση της αξιοπρέπειας και την ταπείνωση του Δημήτρη Κουφοντίνα συνεχίστηκε και στην προ λίγων ημερών απόρριψη του αιτήματος για άδεια. Σαν άλλοι στρατοδίκες των πιο σκοτεινών στιγμών της νεοελληνικής ιστορίας, απέρριψαν το αίτημα για άδεια λόγω της μη αλλαγής του συνειδησιακού υποβάθρου του Κουφοντίνα (!). Ο τραγέλαφος των διωκτικών μηχανισμών θεώρησε ότι η άδεια στον φυλακισθέντα δεν πρόκειται να συμβάλει στην προσωπική και κοινωνική του ανέλιξη.

Εάν κάποιος προσπάθησε ουσιωδώς να υπερασπίσει τις θέσεις, τις επιλογές και την ιστορία της 17 Νοέμβρη, αυτός αναμφισβήτητα ήταν και παραμένει ο Δημήτρης Κουφοντίνας. Κι αυτό οι «δημοκρατικοί» κατασταλτικοί μηχανισμοί δεν του το συγχωρούν. Ασχέτως του αν κάποιος συμφωνεί ή διαφωνεί με τη δράση της 17Ν, πρέπει να είναι τυφλός για να μη μπορεί να δει τη συνέπεια των λόγων του Κουφοντίνα. Και πάνω σε αυτή τη συνέπεια είναι που πατούν οι κατασταλτικοί μηχανισμοί για να του αρνούνται το στοιχειώδες δικαίωμα στην άδεια. Όχι προφανώς για να μη βγει από τη φυλακή και συνεχίσει τον ένοπλο αγώνα (εξάλλου ο ίδιος έχει δηλώσει ότι η 17 Νοέμβρη «έχει τελειώσει»), αλλά γιατί δεν αρνείται την ιστορία του, δεν αρνείται τον αξιακό του κώδικα, δεν υπογράφει την πολυπόθητη για την εξουσία «δήλωση μετανοίας». Αν αυτό δεν αποτελεί πράξη και στάση αξιοπρέπειας και ήθους, τότε τι είναι ήθος και αξιοπρέπεια; Πάντως σίγουρα όχι η στάση αρκετών φωνασκούντων «δημοκρατών» που στο όνομα της «αντιτρομοκρατικής σταυροφορίας» έχτισαν πολιτικές καριέρες, προσεταιρίστηκαν πολιτικά τζάκια και γέμισαν το σακούλι τους από τα «αντιτρομοκρατικά» κονδύλια, δηλώνοντας παράλληλα γονυπετείς τα διαπιστευτήριά τους στα εγχώρια και διεθνή αφεντικά.

Εδώ θα πρέπει να επισημάνουμε ότι στην Ελλάδα των πρώτων μεταπολιτευτικών χρόνων θα ήταν εξαιρετικά δύσκολο να μη συγκροτούνταν ένοπλες οργανώσεις που είχαν ως στόχο τη βίαιη αντιπαράθεση με το καθεστώς. Η χρόνια επιβολή ενός αυταρχικού και εκδικητικού κράτους, οι μνήμες και τα άμεσα βιώματα από τις εξορίες, τις εκτοπίσεις, τις εκτελέσεις και τη διάλυση της αξιοπρέπειας ενός μεγάλου κομματιού της ελληνικής κοινωνίας, η επιβολή της δικτατορίας και η αμνήστευσής της από την πολιτική ελίτ, ένα μεγάλο ρεύμα στην Ευρώπη και τη Λατινική Αμερική οργανώσεων ένοπλης βίας, όλα αυτά σε συνδυασμό με την έξαρση της ριζοσπαστικότητας των πρώτων μεταπολιτευτικών χρόνων λειτούργησαν ως η μαγιά για τη συγκρότηση αρκετών ένοπλων οργανώσεων από το 1974 και ύστερα. Όπως ειπώθηκε και από έναν μάρτυρα υπεράσπισης στη δίκη της 17 Νοέμβρη, στη Μεταπολίτευση η πολιτική συνείδηση και ο τύπος του Αριστερού που διαμορφωνόταν δεν θα επέτρεπε ποτέ στον εαυτό τους και στους άλλους να ξαναγίνουν οι «καρπαζοεισπράκτορες της Ιστορίας».

Έτσι λοιπόν ο Δημήτρης Κουφοντίνας (και δεν είναι ο μόνος) στο συμβολικό επίπεδο αποτελεί για τους κυρίαρχους τον τύπο του ανυπότακτου αγωνιστή, αυτού που δεν εκχωρεί ούτε τις αξίες ούτε τα ιδανικά του στο κυρίαρχο καθεστώς.[1] Επιπλέον, πάλι στο συμβολικό επίπεδο, αποτελεί και μέρος μιας ριζοσπαστικής γενιάς που η εξουσία θέλει να τη δει να συνθλίβεται και να απαξιώνεται. Στη δίκη της 17 Νοέμβρη δεν έγινε ούτε το στοιχειώδες: η αναγνώριση των κατηγορούμενων και των φυλακισθέντων ως πολιτικών κρατουμένων.[2] Η στενότατη οριοθέτηση του πολιτικού εγκλήματος από τη μεριά των δικαστικών αρχών οδήγησε σε αχρήστευση την ίδια την έννοια. Ο Κουφοντίνας και οι υπόλοιποι κατηγορούμενοι για τη 17 Νοέμβρη στιγματίστηκαν και απαξιώθηκαν ηθικά ως «δολοφόνοι» και «κατσιαπλιάδες» και όχι ως πολιτικοί αντίπαλοι. Πώς αλλιώς θα ικανοποιούνταν οι ορέξεις του οικονομικού και πολιτικού κατεστημένου; Η δίκη κατέληξε να είναι μια θεαματική διαδικασία, ένα θεαματικό τσίρκο, προς υπεράσπιση της πολιτικής και οικονομικής κυρίαρχης τάξης.

Η δίκη της 17 Νοέμβρη αποτέλεσε το άρμα για μια ευρύτερη περιθωριοποίηση και σπίλωση των εν γένει ριζοσπαστικών ιδεών που επιδιώκουν μια διαφορετική και πιο ελεύθερη κοινωνία. **Είναι πλέον γνωστό τοις πάσοι (από την εποχή ακόμη του Βίσμαρκ) ότι οι αντιτρομοκρατικές νομοθεσίες φαινομενικά βάλουν κατά της «κορυφής του παγόβουνου», ενώ βασικός στόχος είναι η ελαστικοποίηση της έννοιας της τρομοκρατίας ώστε αυτή να συμπεριλάβει όσο το δυνατόν μεγαλύτερα τμήματα της κοινωνίας που αντιστέκονται και δημιουργούν ρωγμές στο υπάρχον.** Την περίοδο εκείνη οι επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου δημιούργησαν καινούργια πλανητικά δόγματα, νέα πολιτικά απόλυτα, με τα οποία θα έπρεπε να συνταυτιστεί η πλειοψηφία των κρατών του δυτικού άξονα. Για τους κυρίαρχους το τέλος της Ιστορίας και των μεγάλων αφηγήσεων αποτελούσε (και συνεχίζει να αποτελεί) ένα πολιτικό επίδικο, το οποίο πρέπει να εμπεδωθεί και να γίνει συνειδητή πραγματικότητα και στις κοινωνίες. There is no alternative… Στη σημερινή συγκυρία είναι έκδηλο ότι τα κράτη ενισχύουν το κατασταλτικό νομικό τους οπλοστάσιο ώστε να αποσπάσουν τις απαραίτητες συναινέσεις μπροστά στη διάλυση όλων των μεταπολεμικών διευθετήσεων και των συμβολαίων που παρήγαγαν και συντηρούσαν το κυρίαρχο παράδειγμα. Η κατασκευή των εσωτερικών εχθρών και ο πόλεμος ενάντια στην τρομοκρατία αποτελεί μια συνεχής απόπειρα καθολικής αστυνόμευσης και ελέγχου.

Δεν είναι εδώ ο χώρος όπου θα αποπειραθούμε να κάνουμε μια ευρύτερη κριτική και αξιολόγηση στο ζήτημα της ένοπλης βίας στην Ελλάδα. Η συζήτηση αυτή δεν μπορεί να γίνει ούτε στις στήλες των εφημερίδων ούτε στις σελίδες των περιοδικών ούτε στις αίθουσες των δικαστηρίων αλλά εκεί που τους αρμόζει: στις κοινωνικές διεργασίες. Το ζήτημα της χορήγησης άδειας στον Δημήτρη Κουφοντίνα (αλλά και στον Κώστα Γουρνά και άλλων) αποτελεί ένα πολιτικό διακύβευμα το οποίο, αν και αφορά άμεσα τους διωκόμενους, βασίζεται σε μια ευρύτερη αντιαπολυταρχική προβληματική που θέτει ζητήματα δικαιωμάτων και κοινωνικών κεκτημένων, δηλαδή χώρων ελευθερίας που τα αγωνιζόμενα κομμάτια της κοινωνίας θα πρέπει να υπερασπιστούν.

Στους ζοφερούς καιρούς που διανύουμε η οκνηρία σήμερα απέναντι στο δικαίωμα της ελευθερίας θα αποτελέσει αύριο έναν εφιάλτη από τον οποίο θα δυσκολευτούμε να ξυπνήσουμε. Μια κλεφτή ματιά στην Ιστορία αρκεί για να αντιληφθεί κάποιος ότι η εξουσία εν γένει δεν οδηγείται εύκολα στη λήθη και η διατήρηση της μνήμης της είναι ζωτικής σημασίας για την ύπαρξή της. Δεν συμβαίνει πάντα το ίδιο με τα κοινωνικά σύνολα. Όταν η υπεράσπιση της ελευθερίας εκπέσει στην κοινωνική λήθη, τότε η ανάταση γίνεται μια εξαιρετικά δύσκολη υπόθεση. Όπως συμβαίνει με όλα τα κατακτηθέντα κοινωνικά δικαιώματα, το δικαίωμα στην ελευθερία πρωτίστως πρέπει να τίθεται για αυτούς που το έχουν ανάγκη, που το δικαιούνται και που τους το στερούν.

Σημειώσεις:

[1] Εδώ θα πρέπει να επισημάνω (για πολιτικούς και μόνο λόγους) ότι έχω ουσιαστικές και ριζικές διαφωνίες με τη 17 Νοέμβρη. Όμως, έχω περισσότερες με την αυταρχικότητα και την αυθεντία των κάθε λογής εξουσιών.
[2] Δεν είναι ανάγκη να μελετήσει κανείς θεωρία δικαίου ώστε να σιγουρευτεί για το πασιφανές. Ας ρίξει μια απλή ματιά στο τι νομικές ακροβασίες έγιναν αλλά και στο ποιοι παρέλασαν ως μάρτυρες κατηγορίας στη δίκη.

Διανοούμενοι και Εξουσία: Συνομιλία του Μισέλ Φουκώ και του Ζιλ Ντελέζ

Μετάφραση: Ελιάνα Καναβέλη

Το παρόν κείμενο αποτελεί απομαγνητοφώνηση μιας συνομιλίας που έγινε το 1972 μεταξύ των δύο μεταδομιστών φιλοσόφων, του Μισέλ

Φουκώ και του Ζιλ Ντελέζ, η οποία διερευνά τις συνδέσεις ανάμεσα στους αγώνες των γυναικών, των ομοφυλόφιλων, των φυλακισμένων κ.ά. με την ταξική πάλη και, επίσης, τη σχέση μεταξύ θεωρίας, πράξης και εξουσίας.

Αυτή η απομαγνητοφώνηση εμφανίστηκε πρώτη φορά στα αγγλικά στο βιβλίο *Language, Counter-Memory, Practice: selected essays and interviews by Michel Foucault,* επιμελημένο από τον Donald F. Bouchard.

Μισέλ Φουκώ: Ένας μαοϊκός κάποτε μου είπε: «Μπορώ εύκολα να καταλάβω τον σκοπό του Σαρτρ να συνταχθεί μαζί μας, μπορώ να καταλάβω τους στόχους του και την ανάμειξή του στην πολιτική, μπορώ εν μέρει να καταλάβω τη θέση σας, καθώς πάντα ασχολούσασταν με το ζήτημα του εγκλεισμού. Αλλά ο Ντελέζ είναι αίνιγμα». Συγκλονίστηκα από αυτή τη δήλωση επειδή η θέση σας συγκεκριμένα μου φαινόταν πάντα ξεκάθαρη.

Ζιλ Ντελέζ: Πιθανόν βρισκόμαστε στη διαδικασία της βίωσης μιας νέας σχέσης μεταξύ θεωρίας και πράξης. Κάποτε η πράξη θεωρούνταν μια εφαρμογή της θεωρίας, μια συνέπεια. Άλλες φορές εξέφραζε μια αντίθετη έννοια και θεωρούνταν ότι ενέπνεε τη θεωρία, ότι ήταν απαραίτητη για τη δημιουργία των μελλοντικών θεωρητικών τύπων. Σε κάθε συμβάν η σχέση τους γινόταν κατανοητή με τους όρους μιας διαδικασίας άθροισης. Για εμάς, ωστόσο, το ερώτημα γίνεται ορατό από μια διαφορετική σκοπιά. Οι σχέσεις μεταξύ θεωρίας και πράξης είναι πολύ πιο μερικές και αποσπασματικές. Από τη μια, μια θεωρία είναι πάντα τοπική, σχετίζεται με ένα περιορισμένο πεδίο και εφαρμόζεται σε μια άλλη σφαίρα, λίγο πολύ απομακρυσμένη απ’ αυτή. Η σχέση που διατηρεί στην εφαρμογή μιας θεωρίας δεν έχει ποτέ κάποια ομοιότητα. Επιπλέον, από τη στιγμή που μια θεωρία κινείται στο κατάλληλο πεδίο της, ξεκινά να μετράει εμπόδια, τοίχους και αποκλεισμούς, οι οποίοι απαιτούν την αναμετάδοσή της από έναν άλλον τύπο λόγου (είναι μέσα απ’ αυτό τον άλλο λόγο που τελικά περνάει σε ένα διαφορετικό πεδίο). Η πράξη είναι ένα σύνολο αναμεταδόσεων από ένα θεωρητικό σημείο σε ένα άλλο, και η θεωρία είναι μια αναμετάδοση από μια πράξη σε μια άλλη. **Καμιά**

θεωρία δεν μπορεί να αναπτυχθεί χωρίς, τελικά, να μην αντιμετωπίζει έναν τοίχο και η πράξη είναι απαραίτητη για να διαπεράσει αυτό τον τοίχο.

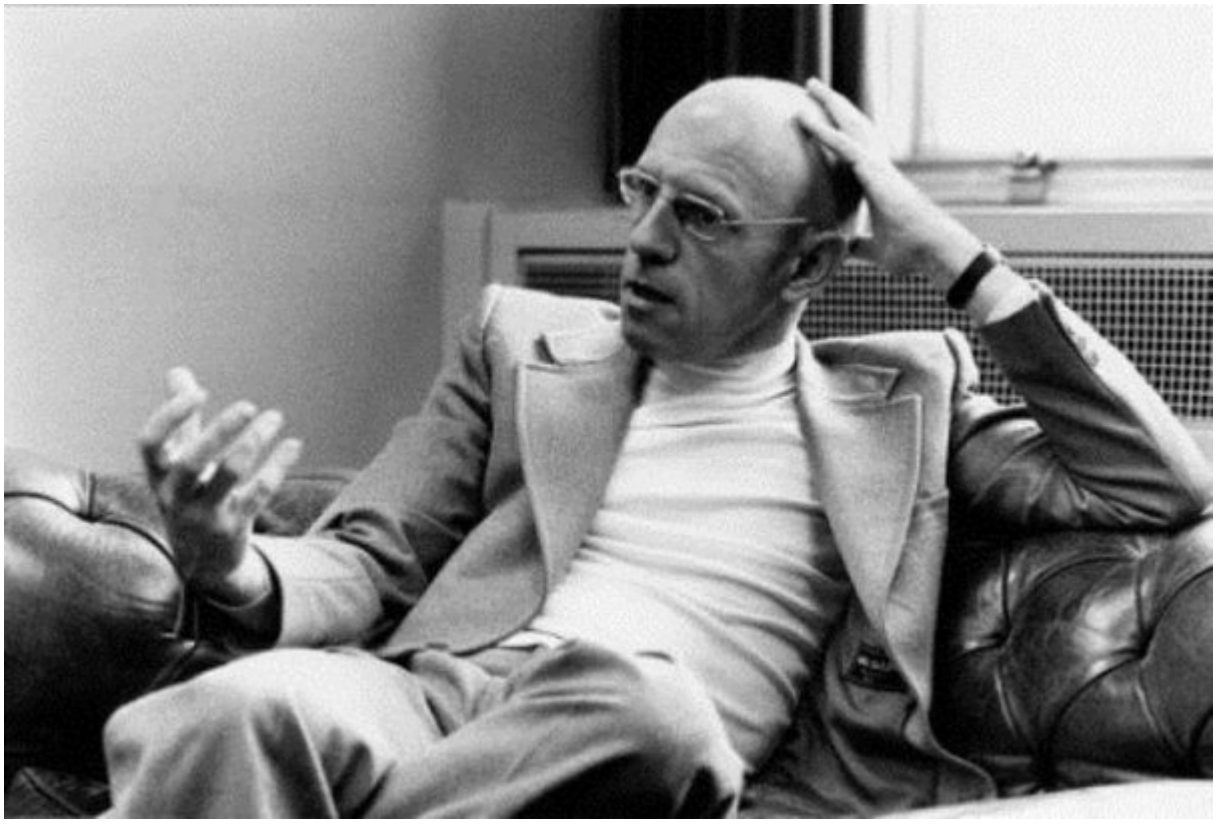
Για παράδειγμα, η εργασία σας ξεκίνησε στη θεωρητική ανάλυση της έννοιας του εγκλεισμού και, ειδικότερα, με έμφαση στο ψυχιατρικό άσυλο μέσα σε μια καπιταλιστική κοινωνία τον 19ο αιώνα. Μετά ενδιαφερθήκατε για την αναγκαιότητα των έγκλειστων ατόμων να μιλήσουν για τον εαυτό τους, να δημιουργήσουν μια αναμετάδοση (είναι πιθανό, από την άλλη, ότι το καθήκον σας ήταν ήδη η αναμετάδοση σε σχέση με αυτούς) και αυτή η ομάδα βρέθηκε στις φυλακές – αυτά τα άτομα είναι φυλακισμένα. Ήταν σε αυτή τη βάση που οργανώσατε την ενημερωτική ομάδα για τις φυλακές (Ο.Ε.Φ.),[1] με αντικείμενο τη δημιουργία των συνθηκών που να επιτρέπουν στους φυλακισμένους να μιλήσουν για τους εαυτούς τους. Θα ήταν απολύτως ψευδές να πούμε, όπως το έθεσε ο μαοϊκός, ότι με το να προτείνετε αυτή την πράξη εφαρμόζετε τις θεωρίες σας. Δεν αποτελούσε μια εφαρμογή ούτε ένα έργο για την έναρξη των μεταρρυθμίσεων ή μια έρευνα με την παραδοσιακή έννοια. Η έμφαση ήταν συνολικά διαφορετική: ένα σύστημα αναμεταδόσεων μέσα σε μια μεγαλύτερη σφαίρα, μέσα σε μια πολλαπλότητα μερών, τα οποία είναι και θεωρητικά και πρακτικά. Ένας θεωρητικός διανοούμενος, για εμάς, δεν είναι πλέον ένα υποκείμενο, η αναπαριστώσα ή η αναπαριστάμενη συνείδηση. Αυτοί που δρουν και μάχονται πλέον δεν αντιπροσωπεύονται ούτε από μια ομάδα ούτε από ένα σωματείο που ιδιοποιείται το δικαίωμα να ανταποκρίνεται σαν τη συνείδησή τους. Ποιος μιλά και δρα; Είναι πάντα μια πολλαπλότητα, ακόμα και για το πρόσωπο που μιλά και ενεργεί. Όλοι είμαστε «γκρουπούσκουλα».[2] Η αντιπροσώπευση δεν υπάρχει πλέον. Υπάρχει μόνο δράση – θεωρητική δράση και πρακτική δράση, η οποία μας υπηρετεί καθώς αναμεταδίδει και διαμορφώνει δίκτυα.

Φουκώ: Μου φαίνεται ότι η πολιτική συμμετοχή του διανοουμένου ήταν παραδοσιακά το προϊόν δύο διαφορετικών όψεων της δραστηριότητάς του: της θέσης του ως διανοούμενου στην αστική κοινωνία, στο σύστημα της καπιταλιστικής παραγωγής και στο

πλαίσιο της ιδεολογίας που αυτή παράγει ή θέτει (την εκμετάλλευσή του, τη φτώχεια, την απόρριψη, τις διώξεις, τις κατηγορίες για ανατρεπτική δραστηριότητα, την ανηθικότητα, κλπ), και τον αρμόζων λόγο του στον βαθμό που αποκαλύπτει μια συγκεκριμένη αλήθεια, που εμπεριέχει πολιτικές σχέσεις εκεί που αυτές δεν είναι αναμενόμενες. Αυτοί οι δύο τύποι πολιτικοποίησης δεν αποκλείουν ο ένας τον άλλον αλλά, όντας διαφορετικής τάξης, ούτε και συμπίπτουν. Κάποιοι ταξινομούνται ως «**παρίες**» και άλλοι ως «**σοσιαλιστές**». Κατά τη διάρκεια συγκεκριμένων στιγμών με βίαιες αντιδράσεις, από την πλευρά των αρχών, αυτές οι δύο θέσεις εύκολα συγχωνεύονταν: μετά το 1848, μετά την Κομμούνα, μετά το 1940. Ο διανοούμενος απορρίφθηκε και διώχθηκε εκείνη ακριβώς τη στιγμή που τα γεγονότα έγιναν αδιάσειστα, όταν ήταν απαγορευμένο να πεις ότι ο βασιλιάς είναι γυμνός. Ο διανοούμενος είπε την αλήθεια σε αυτούς που δεν το είχαν δει ακόμη, στο όνομα εκείνων που τους ήταν απαγορευμένο να πουν την αλήθεια: είχε συνείδηση, συνειδητότητα και ευγλωττία.

Στην πιο πρόσφατη αναταραχή,[3] ο διανοούμενος ανακάλυψε ότι οι μάζες δεν τον χρειάζονται πια για να κερδίσουν γνώση: γνωρίζουν τέλεια, χωρίς ψευδαίσθηση, γνωρίζουν πολύ καλύτερα από αυτόν και είναι σίγουρα ικανοί να εκφραστούν οι ίδιοι. Αλλά εκεί υπάρχει ένα σύστημα εξουσίας το οποίο εμποδίζει, απαγορεύει και ακυρώνει αυτό τον λόγο και αυτή τη γνώση, μια εξουσία δεν βρίσκεται μόνο στη δηλωτική αρχή της λογοκρισίας, αλλά βαθιά και διακριτικά διαπερνά ένα ολόκληρο κοινωνικό δίκτυο. Οι διανοούμενοι είναι οι ίδιοι παράγοντες αυτού του συστήματος εξουσίας – η ιδέα ότι η υπευθυνότητά τους περί «συνείδησης» και περί διαλογικών τύπων αποτελούν μέρος του συστήματος. Ο ρόλος του διανοουμένου δεν είναι πλέον να τοποθετείται «κάπως μπροστά και στο πλάι» προκειμένου να εκφράσει την ασφυκτική αλήθεια της συλλογικότητας, αλλά να παλέψει ενάντια στους τύπους της εξουσίας που τον μεταλλάσσουν σε αντικείμενο και όργανό της, στη σφαίρα της «γνώσης», της «αλήθειας», της «συνείδησης» και του «λόγου».[4]

Υπό αυτή την έννοια, η θεωρία δεν εκφράζει, μεταφράζει ή υπηρετεί την εφαρμογή της πράξης: είναι πράξη. Αλλά είναι τοπική και περιφερειακή, όπως είπατε, και όχι αθροιστική. Είναι μια μάχη ενάντια στην εξουσία, μια μάχη που στοχεύει στην αποκάλυψη και στην υπονόμευση της εξουσίας και που είναι περισσότερο αόρατη και υποδόρια. Δεν πρόκειται για το «ξύπνημα της συνείδησης», για το οποίο παλεύουμε (οι μάζες για αρκετό καιρό γνώριζαν ότι η συνείδηση είναι μια μορφή γνώσης και η συνείδηση στη βάση της υποκειμενικότητας είναι ένα προνόμιο της αστικής τάξης), αλλά για να πλησιάσουμε την εξουσία, για να πάρουμε την εξουσία. Είναι μια δραστηριότητα που διεξάγεται παράλληλα με αυτούς που μάχονται για την εξουσία και όχι ο διαφωτισμός τους από μια ασφαλή απόσταση. Μια «θεωρία» είναι το περιφερειακό σύστημα αυτής μάχης.

Ντελέζ: Ακριβώς. Μια θεωρία είναι ένα κουτί με εργαλεία. Δεν σχετίζεται με το σημαίνον. Πρέπει να είναι χρήσιμη. Πρέπει να είναι λειτουργική και όχι για τον εαυτό της. Εάν δεν τη χρησιμοποιεί κανείς, ξεκινώντας από τον ίδιο τον θεωρητικό (ο οποίος αναζητά να γίνει ένας θεωρητικός), τότε η θεωρία είναι άχρηστη ή η στιγμή είναι ακατάλληλη. Δεν αναθεωρούμε μια

θεωρία αλλά κατασκευάζουμε νέες, δεν έχουμε άλλη επιλογή από το να φτιάξουμε καινούργιες. Είναι παράξενο που ο Προυστ, ένας συγγραφέας, ήταν που σκέφτηκε να γίνει ένας αγνός διανοούμενος και το είπε τόσο ξεκάθαρα: μεταχειρίσου το βιβλίο μου όπως ένα ζευγάρι γυαλιά που κατευθύνονται προς τα έξω• εάν δεν σου ταιριάζουν, βρες άλλο ζευγάρι, το αφήνω σε σένα να βρεις το δικό σου εργαλείο, το οποίο είναι απαραίτητο για την «πολιορκία στη μάχη». Μια θεωρία δεν αθροίζει, είναι ένα εργαλείο για πολλαπλασιασμό και, επίσης, πολλαπλασιάζει τον εαυτό της. **Είναι στη φύση της εξουσίας να αθροίζει και είναι η δική σας θέση, με την οποία συμφωνώ απόλυτα, ότι η θεωρία είναι εκ φύσεως αντίθετη στην εξουσία.**

Μόλις μια θεωρία μπλεχτεί σε ένα συγκεκριμένο σημείο, συνειδητοποιούμε ότι ποτέ δεν θα έχει την παραμικρή πρακτική σημασία, εκτός κι αν μπορεί να ξεσπάσει σε μια διαφορετική περιοχή. Γι’ αυτό τον λόγο η αντίληψη της μεταρρύθμισης είναι τόσο ηλίθια και υποκριτική. Είτε οι μεταρρυθμίσεις σχεδιάζονται από ανθρώπους που ισχυρίζονται ότι είναι αντιπρόσωποι, που έχουν ως επάγγελμα να μιλούν εξ ονόματος άλλων και οδηγούν σε έναν διαχωρισμό της εξουσίας, στη διανομή αυτής της νέας εξουσίας, η οποία εντείνεται από μια διπλή καταπίεση, ή προκύπτουν από τα παράπονα και τις απαιτήσεις αυτών που ενδιαφέρονται. Αυτή η τελευταία περίπτωση δεν είναι πλέον μια μεταρρύθμιση, αλλά μια επαναστατική πράξη που διερωτάται (εκφράζοντας την πλήρη δύναμη αυτής της μερικότητας) για την απολυτότητα της εξουσίας και την ιεραρχία που εμπεριέχει.

Αυτό είναι εμφανές στις φυλακές: τα πιο μικρά και ασήμαντα αιτήματα των φυλακισμένων μπορούν να σπάσουν τη ψευδομεταρρύθμιση του Πλεβέν.[5] Αν οι διαμαρτυρίες των παιδιών ακούγονταν στα νηπιαγωγεία, εάν δινόταν απαντήσεις στις ερωτήσεις τους, θα ήταν αρκετό για να εκραγεί ολόκληρο το εκπαιδευτικό σύστημα. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το κοινωνικό μας σύστημα δεν είναι καθόλου ανεκτικό. Χαρακτηρίζεται από την ακραία ευθραυστότητά του σε όλες τις πτυχές του και, επίσης,

είναι χρήσιμο για έναν παγκόσμιο τύπο καταπίεσης. Κατά τη γνώμη μου, ήσασταν ο πρώτος –και στα βιβλία σας και στο πεδίο της πράξης– που μας διδάξατε κάτι απολύτως ουσιαστικό: **την ύβρη τού να μιλάς εξ ονόματος των άλλων**. Γελοιοποιήθηκε η αντιπροσώπευση και είπαμε ότι τελείωσε, αλλά αποτύχαμε να προβλέψουμε τις συνέπειες από αυτήν την «θεωρητική» μετατροπή –να εκτιμήσουμε το θεωρητικό γεγονός ότι μόνο αυτοί που είναι οι άμεσα ενδιαφερόμενοι μπορούν να μιλήσουν με ένα πρακτικό τρόπο για δικό τους λογαριασμό.

Φουκώ: Και όταν οι φυλακισμένοι ξεκίνησαν να μιλούν, είχαν μια προσωπική θεωρία για τις φυλακές, το ποινικό σύστημα και τη δικαιοσύνη. Είναι αυτός ο τύπος λόγου ο οποίος εντέλει μετράει, ένας λόγος ενάντια στην εξουσία, ο αντι-λόγος των κρατουμένων και αυτών που αποκαλούμε εγκληματίες και όχι μια θεωρία για την εγκληματικότητα. Το πρόβλημα των φυλακών είναι τοπικό και περιθωριακό: Λιγότερο από περίπου 100.000 άνθρωποι περνούν μέσα από τις φυλακές κάθε χρόνο. Στη Γαλλία σήμερα υπάρχουν στις φυλακές περίπου 300.000 με 400.000 ανθρώπων. Αυτό το περιθωριακό πρόβλημα φαίνεται να διαταράσσει τους πάντες. Ξαφνιάστηκα από το γεγονός ότι τόσο πολλοί που δεν έχουν πάει φυλακή μπορεί να ενδιαφερθούν για τα προβλήματά της, ξαφνιάστηκα που όλοι αυτοί που δεν είχαν ακούσει τον λόγο των εγκλείστων μπορούν τόσο εύκολα να τους καταλάβουν. Πώς το εξηγούμε αυτό; Δεν εξηγείται διότι, γενικά, το ποινικό σύστημα είναι ο τύπος στον οποίο η εξουσία γίνεται περισσότερο ορατή ως εξουσία; Το να βάλεις κάποιον στη φυλακή, να τον περιορίσεις, να του στερήσεις το φαγητό και τη ζέστη, να τον αποτρέψεις από το να δραπετεύσει, να κάνει έρωτα κ.λπ., αυτό είναι σίγουρα η πιο φρενήρης εκδήλωση της εξουσίας που μπορεί να φανταστεί κάποιος.

Μια μέρα μιλούσα με μια γυναίκα που είχε βρεθεί στη φυλακή και έλεγε: «Φαντάσου ότι στην ηλικία των σαράντα χρόνων τιμωρήθηκα μια μέρα με ένα γεύμα μόνο με ξερό ψωμί». Αυτό που προκαλεί εντύπωση σχετικά με αυτή την ιστορία δεν είναι η ελαφρότητα της άσκησης της εξουσίας, αλλά ο κυνισμός με τον οποίο

ασκείται η εξουσία ως εξουσία, με τον πιο αρχαϊκό, παιδαριώδες, βρεφικό τρόπο. Ως παιδιά μαθαίνουμε τι σημαίνει να μειώνεται η κατανάλωση ψωμιού και νερού. Η φυλακή είναι το μοναδικό μέρος όπου η εξουσία εκδηλώνεται με την πιο γυμνή της μορφή, στην πιο υπερβολική μορφή της, όπου αυτό δικαιολογείται ως ηθική δύναμη. **«Είναι μέσα στα δικαιώματά μου να σε τιμωρήσω επειδή ξέρεις ότι είναι εγκληματικό το να κλέβεις ή να σκοτώνεις…»** Αυτό που είναι εντυπωσιακό σχετικά με τις φυλακές είναι ότι, για μια φορά, η εξουσία δεν κρύβεται ή μεταμφιέζεται. Αποκαλύπτεται ως τυραννία που βρίσκεται στις πιο μικροσκοπικές λεπτομέρειες. Είναι κυνική και ταυτόχρονα αγνή και εντελώς «δικαιολογημένη», επειδή η πρακτική της μπορεί να διαμορφωθεί ολοκληρωτικά μέσα σε ένα πλαίσιο ηθικότητας. Η σκληρή της τυραννία, κατά συνέπεια, εμφανίζεται ως η γαλήνια κυριαρχία του Καλού εναντίον του Κακού, της τάξης πάνω στην αταξία.

Ντελέζ: Ναι, και το αντίθετο είναι εξίσου αληθές. Όχι μόνο οι έγκλειστοι μεταχειρίζονται σαν παιδιά, αλλά και τα παιδιά ως έγκλειστοι. Τα παιδιά υποβάλλονται σε μια συνεχής κατάσταση παιδικότητας που τους είναι ξένη. Σε αυτή τη βάση, είναι αδιαμφισβήτητο ότι τα σχολεία μοιάζουν με τις φυλακές και ότι τα εργοστάσια είναι η πλησιέστερη προσέγγισή της. Κοιτάξτε την είσοδο σε ένα εργοστάσιο της Ρενώ ή οπουδήποτε αλλού σχετικά με αυτό το θέμα: τρία εισιτήρια για να μπεις στην τουαλέτα κατά τη διάρκεια της ημέρας. Βρήκατε ένα κείμενο του δέκατου όγδοου αιώνα, από τον Τζέρεμι Μπένθαμ, που προτείνει μεταρρυθμίσεις για τη φυλακή. Στο όνομα αυτής της μεταρρυθμιστικής παρόρμησης θεσπίζεται ένα κυκλικό σύστημα όπου η ανακαινισμένη φυλακή χρησιμεύει ως μοντέλο και όπου το άτομο περνά ανεπαίσθητα από το σχολείο στο εργοστάσιο, από το εργοστάσιο στη φυλακή και το αντίστροφο. Αυτή είναι η ουσία της μεταρρυθμιστικής παρόρμησης, της αναθεωρημένης αντιπροσώπευσης. Αντίθετα, όταν οι άνθρωποι αρχίζουν να μιλούν και να ενεργούν για λογαριασμό τους, δεν αντιτίθενται στην αντιπροσώπευσή τους (ακόμη κι αν είναι αντίθετοι) από έναν άλλον. Δεν αντιτάσσουν μια νέα αντιπροσώπευση στην ψευδή

αντιπροσώπευση της εξουσίας. Για παράδειγμα, σας θυμάμαι να λέτε ότι δεν υπάρχει λαϊκή δικαιοσύνη ενάντια στη δικαιοσύνη, η αναμέτρηση γίνεται σε ένα άλλο επίπεδο.

Φουκώ: Νομίζω ότι δεν είναι απλά η ιδέα των καλύτερων και πιο δίκαιων μορφών δικαιοσύνης που κρύβεται πίσω από το μίσος των ανθρώπων για το δικαστικό σύστημα, τους δικαστές, τα δικαστήρια και τις φυλακές, αλλά, πέρα απ' αυτό και πριν απ' οτιδήποτε άλλο, η απλή αντίληψη ότι η εξουσία ασκείται πάντα σε βάρος του λαού. Ο αντι-δικαστικός αγώνας είναι ένας αγώνας ενάντια στην εξουσία και δεν νομίζω ότι είναι ένας αγώνας ενάντια στην αδικία, στην αδικία του δικαστικού συστήματος, ή ένας αγώνας για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των οργάνων της. Είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακό ότι σε ξεσπάσματα ταραχών ή εξεγέρσεων ή σε ανατρεπτικές στιγμές το δικαστικό σύστημα εστιάζει στην επίτευξη ενός στόχου, όπως στην οικονομική δομή, τον στρατό και άλλες μορφές εξουσίας. Η υπόθεσή μου, αλλά είναι απλώς μια υπόθεση, είναι ότι τα λαϊκά δικαστήρια, όπως αυτά που υπήρξαν στην Επανάσταση, ήταν ένα μέσο για την κατώτερη μεσαία τάξη, η οποία είχε συμμαχήσει με τις μάζες, να διασώσει και να ανακτήσει την πρωτοβουλία στον αγώνα ενάντια στο δικαστικό σύστημα. Για να επιτευχθεί αυτό πρότειναν ένα δικαστικό σύστημα με βάση τη δυνατότητα της δίκαιης δικαιοσύνης, όπου ένας δικαστής μπορεί να καταστήσει μια δίκαιη ετυμηγορία. Η αναγνωρίσιμη μορφή του δικαστηρίου ανήκει στην αστική ιδεολογία της δικαιοσύνης.

Ντελέζ: Στη βάση της πραγματικής μας κατάστασης η εξουσία αναπτύσσει κατηγορηματικά ένα συνολικό ή παγκόσμιο όραμα. Δηλαδή, όλες οι τρέχουσες μορφές καταπίεσης (η ρατσιστική καταπίεση των μεταναστών εργαζομένων, η καταστολή στα εργοστάσια, στο εκπαιδευτικό σύστημα, και η γενική καταστολή της νεολαίας) είναι εύκολα αθροιζόμενες από τη μεριά της εξουσίας. Πρέπει όχι μόνο να αναζητήσουμε την ενότητα αυτών των τύπων στην αντίδραση του Μάη του '68, αλλά, πιο σωστά, στη συντονισμένη προετοιμασία και οργάνωση του κοντινού μέλλοντος. Ο γαλλικός καπιταλισμός βασίζεται πλέον σε ένα «περιθώριο» της

ανεργίας και έχει εγκαταλείψει τη φιλελεύθερη και πατρική μάσκα που είχε υποσχεθεί την πλήρη απασχόληση. Με την προοπτική αυτή αρχίζουμε να βλέπουμε την ενότητα των μορφών καταπίεσης: περιορισμούς σχετικά με τη μετανάστευση, τη στιγμή που θεωρείται ότι οι πιο δύσκολες και άχαρες θέσεις εργασίας πάνε σε εργαζόμενους μετανάστες, επειδή οι Γάλλοι πρέπει να αποκτήσουν εκ νέου τη «γεύση» για την όλο και πιο δύσκολη εργασία, ο αγώνας ενάντια στη νεολαία και την καταστολή του εκπαιδευτικού συστήματος, επειδή η αστυνομική καταστολή είναι πιο ενεργή όταν υπάρχει μικρότερη ανάγκη για νέους ως εργατικό δυναμικό.

Μια ευρεία γκάμα επαγγελματιών (εκπαιδευτικοί, ψυχίατροι, εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων κ.λπ) θα κληθεί να ασκήσει τα καθήκοντά της, τα οποία παραδοσιακά ανήκαν στην αστυνομία. Αυτό είναι κάτι που προβλέψατε πολύ καιρό πριν και θεωρούνταν αδύνατο εκείνη την περίοδο: **η ενίσχυση όλων των δομών του εγκλεισμού**. Απέναντι σε αυτή την παγκόσμια πολιτική εξουσία έχουμε ξεκινήσει τοπικές αντι-απαντήσεις, συγκρούσεις, δραστικές και περιστασιακά προληπτικές άμυνες. Δεν έχουμε καμία ανάγκη να αθροίζουμε όλα αυτά που αθροίζονται από την πλευρά της εξουσίας: εάν πρόκειται να κινηθούμε σε αυτή την κατεύθυνση, θα σήμαινε να ανακτήσουμε τις αντιπροσωπευτικές μορφές του συγκεντρωτισμού και της ιεραρχικής δομής. Πρέπει να στήσουμε μετωπικές συνεργασίες και ένα ολόκληρο σύστημα δικτύων και λαϊκών βάσεων, και αυτό είναι ιδιαίτερα δύσκολο. Σε κάθε περίπτωση, δεν ορίζουμε πλέον την πραγματικότητα ως ένα συνεχές της πολιτικής από μια παραδοσιακή έννοια ανταγωνισμού και διανομής της εξουσίας, διαμέσου των επονομαζόμενων αντιπροσωπευτικών παραγόντων του Κομμουνιστικού Κόμματος ή της Γενικής Συνομοσπονδίας των Εργατών. Η πραγματικότητα είναι αυτό που πραγματικά συμβαίνει στα εργοστάσια, στα σχολεία, στα στρατόπεδα, στις φυλακές, στα αστυνομικά τμήματα. Και αυτή η δράση φέρνει ένα είδος πληροφοριών που είναι εντελώς διαφορετικό από αυτό που βρίσκεται στις εφημερίδες (αυτό εξηγεί το είδος της πληροφορίας που μεταφέρεται από το Γραφείο Τύπου της

Λιμπερασιόν).[6]

Φουκώ: Δεν είναι αυτή η δυσκολία εύρεσης κατάλληλων μορφών πάλης το αποτέλεσμα του γεγονότος ότι συνεχίζουμε να αγνοούμε το πρόβλημα της εξουσίας; Έπρεπε να περιμένουμε μέχρι τον 19ο αιώνα πριν αρχίσουμε να κατανοούμε τη φύση της εκμετάλλευσης, και μέχρι και σήμερα απέχουμε από το να κατανοήσουμε πλήρως τη φύση της εξουσίας. Μπορεί να είναι το γεγονός ότι ο Μαρξ και ο Φρόιντ δεν μπόρεσαν να ικανοποιήσουν την επιθυμία μας να κατανοήσουμε αυτό το αινιγματικό πράγμα, το οποίο αποκαλούμε εξουσία, το οποίο είναι ταυτόχρονα ορατό και αόρατο, φανερό και κρυμμένο, πανταχού παρόν. Θεωρίες διακυβέρνησης και παραδοσιακές αναλύσεις για τους μηχανισμούς σίγουρα δεν εξαντλούν το πεδίο όπου η εξουσία εξασκείται και λειτουργεί. Η ερώτηση της εξουσίας παραμένει ένα απόλυτο αίνιγμα. Ποιος ασκεί εξουσία; Και σε ποια σφαίρα; Τώρα γνωρίζουμε με σιγουριά ποιος εκμεταλλεύεται τους άλλους, ποιος λαμβάνει τα κέρδη, ποιοι άνθρωποι εμπλέκονται και γνωρίζουμε ότι αυτά τα κέρδη

επαναεπενδύονται. Αλλά όσο για την εξουσία… Γνωρίζουμε ότι δεν είναι στα χέρια αυτών που κυβερνούν.

Αλλά, φυσικά, η ιδέα της «άρχουσας τάξης» δεν έλαβε ποτέ μια επαρκή διαμόρφωση και δεν είχε άλλους όρους, όπως το «να κυριαρχεί… να άρχει… να κυβερνά.» κ.ά. Αυτές οι αντιλήψεις είναι μακράν ρευστές και χρειάζονται ανάλυση. Πρέπει, επίσης, να ερευνήσουμε τα όρια που τίθενται στην άσκηση της εξουσίας –τις αναμεταδόσεις μέσω των οποίων λειτουργεί και την έκταση της επιρροής της στις συχνά ασήμαντες πτυχές της ιεραρχίας και τις μορφές ελέγχου, επιτήρησης, την απαγόρευση και τον περιορισμό. **Όπου υπάρχει εξουσία, ασκείται.** Κανένας, αυστηρά μιλώντας, δεν έχει επίσημο δικαίωμα στην εξουσία. Παρ' όλα αυτά, πάντα υποκινείται προς μια συγκεκριμένη κατεύθυνση, με μερικούς ανθρώπους από τη μια πλευρά και μερικούς άλλους από την άλλη. Είναι συχνά δύσκολο να πεις ποιος κατέχει την εξουσία, με την ακριβή έννοια του όρου, αλλά είναι εύκολο να δούμε ποιος δεν έχει εξουσία.

Εάν η ανάγνωση των βιβλίων σας (από τον *Νίτσε και τη Φιλοσοφία* σε αυτό που προσδοκώ στο *Καπιταλισμός και Σχιζοφρένεια*) ήταν απαραίτητη για μένα, είναι επειδή φαίνεται να πάει πολύ μακριά από την εξερεύνηση αυτού του προβλήματος: κάτω από το αρχαίο θέμα του νοήματος, του σημαίνοντος και του σημαινόμενου κ.λπ, έχετε αναπτύξει το ζήτημα της εξουσίας, της ανισότητας των εξουσιών και των αγώνων τους. Κάθε αγώνας αναπτύσσεται γύρω από μια συγκεκριμένη πηγή εξουσίας (οποιεσδήποτε από τις αμέτρητες, μικροσκοπικές πηγές – ένα αφεντικό για μικρό χρονικό διάστημα, ο διευθυντής της «HLM», ο δεσμοφύλακας, ένας δικαστής, ένας εκπρόσωπος του Σωματείου, η αρχισυντάκτρια μιας εφημερίδας). Και αν επισημαίνοντας τις πηγές αυτές, καταγγέλλοντας και μιλώντας αποτελεί ένα μέρος του αγώνα, δεν είναι επειδή ήταν προηγουμένως άγνωστες. Μάλλον, διότι το να μιλήσεις για το θέμα αυτό, για να αναγκάσεις τα θεσμοθετημένα δίκτυα πληροφοριών να ακούσουν, να παράγεις τα ονόματα, να δείξεις το δάκτυλο της κατηγορίας, να βρεις τους στόχους, είναι το πρώτο βήμα για την αντιστροφή της εξουσίας και η

έναρξη των νέων αγώνων ενάντια σε υπάρχουσες μορφές εξουσίας.

Αν ο λόγος των κρατουμένων ή των γιατρών των φυλακών συνιστά μια μορφή πάλης, αυτό συμβαίνει γιατί οικοιοποιούνται, τουλάχιστον προσωρινά, την εξουσία να μιλάνε για τις συνθήκες των φυλακών στο παρόν, το οποίο αποτελεί αποκλειστική δικαιοδοσία των διοικητών των φυλακών και των φίλων τους στις ομάδες μεταρρύθμισης. Ο λόγος της πάλης δεν είναι αντίθετος στο ασυνείδητο, αλλά στη μυστικοπάθεια. Μπορεί να μη φαίνεται έτσι, αλλά τι γίνεται αν αποδειχθεί ότι ήταν περισσότερο από αυτό που περιμέναμε; Μια ολόκληρη σειρά από παρεξηγήσεις σχετίζονται με πράγματα που είναι «διαταραγμένα», «απωθημένα» και «ανείπωτα» και επιτρέπουν τη φθηνή «ψυχανάλυση» των κατάλληλων αντικειμένων του αγώνα. Είναι ίσως πιο δύσκολο να ξεθάψεις ένα μυστικό παρά το ασυνείδητο. Τα δύο θέματα που συναντώνται συχνά στο πρόσφατο παρελθόν, ότι «η γραφή οδηγεί στην ανάδυση καταπιεστικών στοιχείων» και ότι «το γράψιμο είναι απαραίτητα μια ανατρεπτική δραστηριότητα», φαίνεται να προδίδουν μια σειρά από λειτουργίες που αξίζουν να καταγγελθούν σοβαρά.

Ντελέζ: Με σεβασμό στο θέμα που θέσατε: Είναι ξεκάθαρο ποιος εκμεταλλεύεται, ποιος κερδίζει και ποιος κυβερνά, αλλά η εξουσία παραμένει κάτι πιο περίπλοκο. Θα θέσω την παρακάτω υπόθεση: Η ουσία του μαρξισμού ήταν να καθορίσει το πρόβλημα ουσιαστικά από την άποψη των συμφερόντων (η εξουσία πηγάζει από μια άρχουσα τάξη που ορίζεται από τα συμφέροντά της). Το ερώτημα που τίθεται αμέσως είναι το εξής: Πώς συμβαίνει οι άνθρωποι, των οποίων τα συμφέροντα δεν εξυπηρετούνται, να μπορούν να υποστηρίζουν την υπάρχουσα δομή εξουσίας ζητώντας ένα κομμάτι της δράσης; Ίσως αυτό συμβαίνει επειδή όσον αφορά τις επενδύσεις το συμφέρον δεν είναι η τελική απάντηση. Υπάρχουν επενδύσεις επιθυμίας που λειτουργούν με ένα πιο βαθύ και διάχυτο τρόπο απ’ ό,τι μας υπαγορεύουν τα συμφέροντά μας. Αλλά φυσικά, ποτέ δεν επιθυμούμε ενάντια στα ενδιαφέροντά μας, επειδή το ενδιαφέρον ακολουθεί πάντα και βρίσκεται εκεί που το έχει τοποθετήσει η επιθυμία.

Δεν μπορεί να μην ακούσουμε την κραυγή του Ράιχ: Οι μάζες δεν εξαπατήθηκαν, σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή ήθελαν πραγματικά ένα φασιστικό καθεστώς! Υπάρχουν επενδύσεις επιθυμίας που διαμορφώνουν και διανέμουν την εξουσία, αυτό κάνει η εξουσία του αστυνομικού, όπως και η εξουσία του πρωθυπουργού. Σε αυτό το πλαίσιο, δεν υπάρχει ποιοτική διαφορά μεταξύ της εξουσίας που ασκείται από τον αστυνομικό και τον πρωθυπουργό. Η φύση αυτών των επενδύσεων επιθυμίας σε μια κοινωνική ομάδα εξηγεί γιατί τα πολιτικά κόμματα ή τα σωματεία, τα οποία ίσως έχουν ή πρέπει να έχουν επαναστατικές επενδύσεις στο όνομα των ταξικών συμφερόντων, είναι τόσο συχνά περιορισμένα σε μεταρρυθμίσεις ή απολύτως αντιδραστικά στο επίπεδο της επιθυμίας.

Φουκώ: Όπως είπατε, η σχέση ανάμεσα στην επιθυμία, τη δύναμη και το ενδιαφέρον είναι πιο περίπλοκη απ’ ό,τι συνήθως σκεφτόμαστε, και δεν είναι αναγκαστικά αυτοί που ασκούν την εξουσία που έχουν συμφέρον στην εκτέλεσή του, ούτε είναι πάντα δυνατό για τα άτομα με κατεστημένα συμφέροντα να ασκήσουν την εξουσία. Επιπλέον, η επιθυμία για εξουσία δημιουργεί μια μοναδική σχέση μεταξύ εξουσίας και ενδιαφέροντος. Μπορεί να συμβαίνει το γεγονός ότι οι μάζες, κατά τη διάρκεια φασιστικών περιόδων, επιθυμούν αυτά τα συγκεκριμένα άτομα που έχουν την εξουσία, ανθρώπους τους οποίους είναι αδύνατον να αναγνωρίσουν καθώς αυτά τα άτομα ασκούν εξουσία ενάντια στις μάζες και εις βάρος τους, σε ακραίες συνθήκες θανάτου, θυσίας, σφαγής. Επιπλέον, επιθυμούν αυτή τη συγκεκριμένη εξουσία, θέλουν να ασκηθεί. Αυτό το παιχνίδι της επιθυμίας, της εξουσίας, και το ενδιαφέρον έχει λάβει μικρή προσοχή. Ήταν πολύ παλιά που ξεκινήσαμε να καταλαβαίνουμε την εκμετάλλευση και η επιθυμία είχε και συνεχίζει να έχει μακρά ιστορία. Είναι πιθανό ότι οι μάχες τώρα λαμβάνουν χώρα και οι τοπικές, περιφερειακές και ασυνεχείς θεωρίες, που προέρχονται από αυτές τις μάχες και είναι αδιαχώριστες από αυτές, στέκονται στο κατώφλι της ανακάλυψής μας για τον τρόπο με τον οποίο ασκείται η εξουσία.

Ντελέζ: Σε αυτό το πλαίσιο πρέπει να επιστρέψω στην ερώτηση:

το παρόν επαναστατικό κίνημα έχει δημιουργήσει πολλαπλά κέντρα και αυτό όχι ως αποτέλεσμα αδυναμίας ή ανικανότητας, καθώς ένα συγκεκριμένο είδος άθροισης αφορά την εξουσία και τις δυνάμεις της αντίδρασης (το Βιετνάμ, για παράδειγμα, είναι ένα εντυπωσιακό παράδειγμα για την τοπικοποίηση αντι-τακτικών). Αλλά μπορούμε να καθορίσουμε τα δίκτυα, τις εγκάρσιες συνδέσεις μεταξύ αυτών των ενεργών και ασυνεχών σημείων από μια χώρα σε μια άλλη ή εντός μιας χώρας;

Φουκώ: Το ερώτημα του γεωγραφικού ασυνεχούς, το οποίο εγείρετε, μπορεί να σημαίνει το ακόλουθο: όσο πιο γρήγορα παλέψουμε ενάντια στην εκμετάλλευση, το προλεταριάτο όχι μόνο θα ηγηθεί του αγώνα άλλα, επίσης, θα καθορίσει τους στόχους του, τις μεθόδους του και τα μέρη και τα μέσα για την αντιπαράθεση και το να συμμαχήσει κάποιος με το προλεταριάτο σημαίνει να αποδεχθεί τις θέσεις του, την ιδεολογία του και τα κίνητρά του για τον αγώνα. Αυτό σημαίνει πλήρη ταύτιση. Αλλά αν ο αγώνας στρέφεται ενάντια στην εξουσία, τότε όλοι αυτοί στους οποίους η εξουσία ασκείται εις βάρος τους, όλους όσοι θεωρούν ότι είναι ανυπόφορη, μπορούν να ξεκινήσουν τον αγώνα στο δικό τους έδαφος και με βάση την ορθή τους δραστηριότητα (ή παθητικότητα). **Συμμετέχοντας σε έναν αγώνα που αφορά τα δικά τους συμφέροντα, των οποίων οι στόχοι γίνονται σαφώς κατανοητοί και των οποίων τις μεθόδους μόνο αυτοί μπορούν να καθορίσουν, μπαίνουν σε μια επαναστατική διαδικασία.** Φυσικά εισέρχονται ως σύμμαχοι του προλεταριάτου, επειδή η εξουσία ασκείται με τον τρόπο ώστε να διατηρήσει την καπιταλιστική εκμετάλλευση. Αυτοί πραγματικά υπηρετούν τον σκοπό του προλεταριάτου παλεύοντας στα πεδία που καταπιέζονται.

Οι γυναίκες, οι φυλακισμένοι, οι στρατιώτες, οι ασθενείς του νοσοκομείου και οι ομοφυλόφιλοι έχουν ξεκινήσει τώρα έναν συγκεκριμένο αγώνα ενάντια στην εξειδικευμένη εξουσία, τις σταθερές και τους ελέγχους που ασκούνται επάνω τους. Τέτοιοι αγώνες είναι πραγματικά που εμπλέκονται στο επαναστατικό κίνημα στον βαθμό που είναι ριζοσπαστικοί, αδιάλλακτοι και όχι μεταρρυθμιστικοί, και αρνούνται οποιαδήποτε προσπάθεια να

καταλήξει σε μια νέα τάση της ίδιας εξουσίας, στην καλύτερη περίπτωση, με μια αλλαγή αφεντικών. Και αυτά τα κινήματα συνδέονται με το επαναστατικό κίνημα του προλεταριάτου στον βαθμό που μάχονται ενάντια στους ελέγχους και τις σταθερές που υπηρετούν το ίδιο σύστημα εξουσίας.

Υπό αυτή την έννοια, η συνολική εικόνα που παρουσιάζεται από τον αγώνα είναι σίγουρα όχι αυτή της άθροισης, που αναφέρατε νωρίτερα, αυτής της θεωρητικής άθροισης κάτω από το πρόσχημα της «αλήθειας». Η γενικότητα του αγώνα συγκεκριμένα προκύπτει από το ίδιο το σύστημα εξουσίας, από όλους τους τύπους με τους οποίους η εξουσία ασκείται και εφαρμόζεται.

Ντελέζ: Και τους οποίους είμαστε ανίκανοι να πλησιάσουμε σε οποιαδήποτε από τις εφαρμογές τους χωρίς να αποκαλύψουμε αυτό τον διάχυτο χαρακτήρα τους, οπότε είμαστε αναγκαστικά εξουσιαζόμενοι, στη βάση των πιο ασήμαντων απαιτήσεων, μέχρι την επιθυμία να το ανατινάξουμε εντελώς. Κάθε επαναστατική επίθεση ή άμυνα, εν μέρει, συνδέεται με αυτό τον τρόπο με τον αγώνα των εργατών.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:
[1] «Ομάδα Ενημέρωσης για τις Φυλακές»: Οι δύο πιο πρόσφατες εκδόσεις του Φουκώ (*Εγώ, ο Πιερ Ριβιέρ* και *Επιτήρηση και Τιμωρία*) υπήρξαν το αποτέλεσμα αυτής της συνεργασίας.
[2] «Theatrum Philosophicum», στο Michel Foucault, *Counter-Memory, Practice*, σελ. 185.
[3]Μάης 1968, πιο γνωστά ως τα «γεγονότα του Μάη».
[4]Βλ. «L’ ordre du discours», στο *Language, Counter-Memory, Practice, σελ. 47-53.*
[5] Ο Ρενέ Πλεβέν ήταν πρωθυπουργός της Γαλλίας στις αρχές του 1950.
[6] Λιμπερασιόν, Πρακτορείο Ειδήσεων.

Δεν είναι ο Κουφοντίνας, είναι η ζωή η ίδια, φίλε

Νώντας Σκυφτούλης

Το ποινικό δίκαιο του εχθρού αποτελεί μια γνωστή καθεστωτική ερμηνεία και αφορά τη θεσμική θωράκιση του κράτους από τον κάθε φορά «εσωτερικό εχθρό», τον οποίο νομοκατασκευάζει προκειμένου να διευρύνει την εξουσία του στην κοινωνία, στους πολίτες και στα άτομα.

Το ελληνικό κράτος έχει τις ιδιαιτερότητές του, τις οποίες εμείς γνωρίζουμε πολύ καλά και οι προηγούμενες γενιές ακόμα καλύτερα, και αφορούν στο βαλκανικό τρόπο εφαρμογής του ποινικού δικαίου του εχθρού – «χούγια» που έχουν να κάνουν με τη φοβικότητα που το διακρίνει απέναντι σε όσους το αμφισβητούν. Η φοβικότητα ασφαλώς πηγάζει από το γεγονός ότι υπάρχει ως τέτοιο (δηλαδή κράτος) επειδή το διέσωσαν οι ξένες ξιφολόγχες όταν αντιμετώπισε τον μέγα κίνδυνο στον Γράμμο και στο Βίτσι. Έκτοτε, όποιον και αν έχει εσωτερικό εχθρό, έρχονται αβίαστα στον νου και στην ψυχή του τα τεκταινόμενα σε αυτά τα βουνά, προκειμένου να εμψυχώσουν τη δράση του. Αυτός είναι ο λόγος που όταν βρίσκεται αντιμέτωπο με τον «εχθρό» παραλύει και τον διαχειρίζεται με πανικό αντικαθιστώντας τους ίδιους του τους νόμους και τους κανόνες με τη βία και τον ετσιθελισμό.

Τα παραπάνω αφορούν τα τελευταία δύο περιστατικά τα οποία, συμβολικά, αφορούν το ποινικό δίκαιο του εχθρού και τα οποία βιώνει, πραγματικά και όχι συμβολικά, ο Δημήτρης Κουφοντίνας.

Θα ξεκινήσω από το δεύτερο περιστατικό.

Η Νομική Σχολή απαγόρευσε την εκδήλωση που αφορούσε το αίτημα της άδειας του Κουφοντίνα. Και όχι μόνο απαγόρευσε αλλά ειδοποίησε το μηχανισμό της φυλακής να εμποδίσει τον Κουφοντίνα να μιλήσει στην εκδήλωση και ταυτόχρονα ενημέρωσε

την αστυνομία να τη ματαιώσει περικυκλώνοντας τη Σχολή προκειμένου να εμποδιστεί η διέλευση των ανθρώπων που θα ήθελαν να πάνε στην εκδήλωση.

Είναι δραστηριότητες μιας Νομικής Σχολής αυτές; Μιας ελληνικής Νομικής Σχολής ναι, θα πω εγώ, διότι και το πανεπιστήμιο και η Νομική κατασκευάστηκαν όχι σαν απόρροια κάποιου διαφωτιστικού παραδείγματος αλλά επειδή έπρεπε να γίνουν στη βάση της αποφασης του ελληνικού κράτους να ακολουθήσει τις δομές των δυτικών κρατών. Το λέω αυτό διότι το πανεπιστήμιο υπήρξε η αιχμή του δόρατος ενάντια στον σκοταδισμό και το άσυλο για τη διακίνηση των ιδεών αποτελεί κατάκτησή του. Στην Ελλάδα συχνά πυκνά τα κόμματα αλλά και οι ηγεσίες όλων των ανωτάτων σχολών ερίζουν για το άσυλο, αλλά όλοι καθολικά. Μηδενός εξαιρουμένου θεωρούν ότι η ελευθερία λόγου όχι μόνο επιτρέπεται, καθώς και η συνακόλουθη διακίνηση ιδεών, αλλά παραδέχονται με τυμπανοκρουσίες ότι αυτό είναι και το νόημα του ασύλου. Αυτό τον συλλογισμό τον τονίζουν ιδιαιτέρως προκειμένου να καταγγείλουν πράξεις βίας η αυτοάμυνας που γίνονται στους πανεπιστημιακούς χώρους με την ανοχή του ασύλου. Στην προκειμένη περίπτωση επρόκειτο για μια εκδήλωση καθόλου ιδεολογική, που να εμπίπτει στην ελεύθερη διακίνηση των ιδεών, ούτε καν εκδήλωση «απαγορευμένου» λόγου, που να απαιτείται η ελευθερία λόγου που το άσυλο κατοχυρώνει. Ήταν μια εκδήλωση για την ανάλυση ενός ατομικού δικαιώματος θεσμικά κατοχυρωμένου από το κράτος, να το πω έτσι, πάνω στη δυνατότητα για την άδεια ενός κρατούμενου ο οποίος εξακολουθεί να είναι κρατούμενος. Μια εκδήλωση νομική αλλά και πιο νόμιμη πεθαίνεις, που λένε στο fb.

Σε αυτά που λέω εδώ δεν διαφωνεί η Νομική, είμαι σίγουρος. Με κανένα νομικό επιχείρημα παρά μόνο με πρόσχημα τις τεχνικές εργασίες που γίνονται στο κτίριο, δηλαδή με τον τσαμπουκά και τη βία, η εκδήλωση ακυρώθηκε.

Πάμε στο άλλο περιστατικό περί της απόρριψης αδείας.

Ακολουθούν ερωτήματα που το ελληνικό κράτος απαντάει και δεν

απαντάει, ξύνει το «άδειο» κεφάλι του, κάνει τον αδιάφορο και σφυρίζει Δεξιά-Αριστερά.

Τι είναι ο Κουφοντίνας; Κρατούμενος στις φυλακές; Ναι, απαντάμε όλοι. Σαν κρατούμενος 15 χρόνια στις φυλακές έχει, όπως όλοι οι κρατούμενοι, το δικαίωμα άδειας, όπως αυτό έχει θεσπιστεί στην Ελλάδα και όπως όλοι οι κρατούμενοι κάνουν χρήση αυτού του δικαιώματος. Είναι σίγουρα κρατούμενος ο Κουφοντίνας ή είναι εν ενεργεία παραβατικός, «τρομοκράτης» κ.λπ.; Όχι, είναι κρατούμενος και αυτό είναι σίγουρο διότι είναι τρόφιμος στον Κορυδαλλό. Το κράτος τού απαντά ότι δεν δικαιούται άδεια όπως οι άλλοι κρατούμενοι, τον εξαιρεί. Του ζητάει επίσης να αλλάξει τις πολιτικές του απόψεις. Μα είναι πολιτικός κρατούμενος; Όχι, λέει το κράτος. Τότε ποιες πολιτικές απόψεις να αλλάξει; Εδώ κυριαρχεί ο βαλκανικός ιρασιοναλισμός σε όλο του το μεγαλείο, τον οποίο τον είχα αντιμετωπίσει όταν με κατηγορούσαν για τη 17Ν και τους έλεγα ότι είμαι αναρχικός και όχι κομμουνιστής, άρα δεν μπορεί να είμαι 17Ν. *Είσαι χειρότερος*, μου έλεγαν. Ευτυχώς είμαι και εγώ Έλληνας και τις επόμενες μέρες ανακρίσεων τούς απαντούσα για τον Παναιτωλικό, τον Λεβαδειακό κ.λπ., γράφοντάς τους τελείως. Σου λένε ότι, με άλλα λόγια, είσαι εχθρός, έχουμε δύναμη, θα πας μέσα. Στην περίπτωση, όμως, του Κουφοντίνα έχουμε ήδη 15 χρόνια εγκλεισμού.

Όταν λοιπόν το κράτος και οι φορείς του έχουν τέτοιους κρατουμένους αίρονται σαν φευγάτοι από τον θεσμικό τους ρόλο και τη θέση τους παίρνει η ψύχωση. Έτσι μετατρέπεται ο κρατούμενος σε οιονεί παραβατικό και εχθρό και τον στρατοπεδεύουν σε μια γυμνή ζωή χωρίς ταυτότητα, άρα χωρίς ύπαρξη. Αφού δεν είναι κρατούμενος (με αντίστοιχες νομικές κατοχυρώσεις), δεν είναι ελεύθερος (έξω από τη φυλακή) να «τρομοκρατεί», τότε τι είναι και πού είναι ο Κουφοντίνας; Η κατάσταση εξαίρεσης, την οποία όλοι πατροπαράδοτα έχουμε βιώσει, είναι μια κατάσταση στην οποία η εξουσία επιβάλλει. Αλλά εδώ μιλάμε για εξολόθρευση, για μη ύπαρξη, διότι ο άνθρωπος σε μια σύγχρονη πολιτική κοινωνία είναι φορέας

νομικών κατοχυρώσεων, είτε μιας θεσμισμένης κατάστασης είτε μιας θεσμίζουσας. Η δυνατότητα του κράτους να μετατρέπει μια ύπαρξη σε μη ύπαρξη, αυτή είναι η υπόθεση του Κουφοντίνα. Αυτό αφορά τον καθένα ή όχι; Είναι καλύτερα να περιμένουμε νέα διατάγματα εξαίρεσης που οδηγούν στη γυμνή ζωή;

Υ.Γ.1: Έχουμε υποστηρίξει στο παρελθόν, αλλά και στο παρόν, δεκάδες «ποινικούς» κρατουμένους ως προς τα δικαιώματά τους, με βαρύ ιστορικό, και σε ορισμένες περιπτώσεις έχουμε διαψευστεί, ενώ στις μεγαλειώδεις κινητοποιήσεις για τα δικαιώματα των κρατουμένων ήμασταν στην πρώτη γραμμή. θεωρήσαμε ότι τα προβλήματα των αδειών μπήκαν σε μια διαδικασία εδώ και χρόνια. Τελικά δεν είναι έτσι. Το ελληνικό κράτος είναι αναξιόπιστο, το ίδιο και οι φορείς του. Εντάξει και αυτό. Αλλά το γεγονός ότι και οι καθηγητές πανεπιστημίου μετατρέπονται σε μπάτσους μάς βάζει σε σκέψεις για το τι προοπτική θέλουν για τα πανεπιστήμια. Μπορούμε να αναμένουμε, αλλά το να αναθεωρήσουμε τη στάση μας δεν πρέπει να είναι και πολύ μακριά απέναντι σε ένα κράτος αναξιόπιστο ως προς την τήρηση των κανόνων του.

Υ.Γ.2: Προς όλους και παντού να διαλαλήσουμε αυτή την αδικία και να πάρουμε στα χέρια μας αυτή την υπόθεση. Στην κυριολεξία μας αφορά όλους.

Εξέγερση Φυλακής Μαλανδρίνου – 9 Χρόνια Μετά

Βαγγέλης Πάλλης
17 Απρίλη 2016

θα προσπαθήσω να αφηγηθώ από την αρχή έως το τέλος την εξέγερση (τα γεγονότα και την απόφαση του δικαστηρίου).

Πιστεύω πως είναι μια οφειλόμενη υποχρέωση προς όλους εντός των τειχών και όλους και όλες εκτός των τειχών που συμμετείχαν. Αφορμή της σταγόνας που ξεχείλισε το ποτήρι της βίας, που βιώνουν οι κρατούμενοι στα κρατητήρια μεταγωγών και τις φύλακες, έτυχε να είναι ο κρατούμενος Δημητράκης Γιάννης. Επίσης έτυχε να είμαι κι εγώ κι άλλοι 68 κρατούμενοι στην Ακτίνα θ. Η αυθόρμητη αντίδραση των κρατούμενων στη βία που ασκήθηκε στον Γιάννη ήταν εμπνευσμένη και ανταποκρίθηκε άμεσα στο κάλεσμα της αστραπής.

Αρχίσαμε να σπάμε και να βρίζουμε τους δεσμοφύλακες. Σχεδόν οι μισοί κρατούμενοι εγκλωβιστήκαμε στα σκαλιά που οδηγούν στον πρώτο όροφο μετά από αιφνίδιο σπρώξιμο της καγκελόπορτας από τον δεσμοφύλακα Σκαφτούρο Ευθύμιο (μάρτυρας κατηγορίας), σκυλί της ομάδας βασανιστών του Τσιρώνη Γεώργιου. Οι άλλοι μισοί προσπαθούσαν να ανέβουν στην ταράτσα. Εγώ, ο Γιάννης, ο Πάρις, ο Μπιντος και άλλοι, ανεβήκαμε στον όροφο -εκεί που τότε ήταν ένας μικρός χώρος για καφενεδάκι και τώρα θάλαμος- τοποθετήσαμε ένα χοντρό βιβλίο που μας έδωσε ο Γιάννης ανάμεσα στο πλαίσιο του παράθυρου κάτω από τους μεντεσέδες. Μετά από αρκετές φόρες που το ανοιγοκλείναμε, το παράθυρο έπεσε και το κάναμε εργαλείο για να ρίξουμε την κάτω πόρτα που μας είχε εγκλωβίσει (σημ. το παράθυρο ήταν γύρω στα 70 κιλά όποτε η χρησιμοποίηση του για την κρούση στην κάτω πόρτα απαιτούσε, εκτός άλλων τεχνικών, 8 χέρια να χτυπούν ανά δεκάλεπτο και με αλλαγή προσώπων λόγω κόπωσης).

Καθυστερήσαμε γύρω στις 2 ώρες να τη ρίξουμε και πλησίαζε η ώρα να κλείσουν τις υπόλοιπες Ακτίνες πριν προλάβουμε να τους πείσουμε να εξεγερθούν (9 Ακτίνες με 630 κρατούμενους). Φώναξα στη δίπλα Ακτίνα, την Η’, να μείνουν έξω αλλά διαφώνησαν και μπήκαν στα κελιά τους για μεσημβρινή καταμέτρηση. Στην ταράτσα είχαν ανεβεί 10 κρατούμενοι, μεταξύ αυτών και ο Μάρκος Τζαβάρα και ο Μουσταφά Γιώργος. Επικοινωνώντας και με τις άλλες Ακτίνες διαπιστώσαμε πως και στις υπόλοιπες οι κρατούμενοι είχαν επιστρέψει στα κελιά. Στην ταράτσα είχαν ανεβεί αστυνομία, εξωτερική φρουρά, δεσμοφύλακες όπου μετά τον

τραυματισμό του επικεφαλής από τον Μάρκο, υποχώρησαν και ανεβήκαμε και όλοι οι υπόλοιποι κρατούμενοι της Ακτίνας θ’. Εντωμεταξύ είχε μεσολαβήσει ένα τρίωρο περίπου κλεφτοπόλεμου επάνω στην ταράτσα που ενθάρρυνε και τους υπόλοιπους κρατούμενους να αρχίσουν να χτυπούν τα κάγκελα των κελιών δημιουργώντας έναν απίστευτο θόρυβο.

Οι δεσμοφύλακες μετά απ’ αυτό παρέμειναν μαζί με τις δυνάμεις καταστολής ως απλοί θεατές μέχρι τέλους. Τις ταράτσες των πτερύγων τις καταλαμβάναμε μια-μια σπάζοντας τις επάνω κλειδαριές, με ένα μαντεμένιο καπάκι που σκέπαζε τον βόθρο στο προαύλιο της Ακτίνας. Το αμέσως επόμενο βήμα εφόσον απεγκλωβίσαμε όλες τις ακτίνες εκτός της Ακτίνα Ζ’ – των εργαζομένων και λοιπών – που στην πλειοψηφία τους αρνήθηκαν να συμμετάσχουν και έτσι δεν τους ανοίξαμε. Συζητήσαμε και έγινε κατανοητό σε αρκετούς κρατούμενους ότι η βίαιη επέμβαση των κατασταλτικών δυνάμεων ήταν ΑΔΥΝΑΤΟΝ να επιχειρηθεί λόγω της ΔΟΜΗΣ του κτιρίου. Αφού είπαμε αρκετοί κρατούμενοι από ποιο μετερίζι μπορεί ο καθένας να βοηθήσει, ο Γιάννης ανέλαβε να ενημερώσει τους αλληλέγγυους εκτός των τειχών και εγώ να μιλήσω με τις υπόλοιπες φυλακές να περιμένουν να τους στείλουμε τα αιτήματα. Είπα του Γιάννη πως πρέπει να τα γράψουμε, για να τα κοινοποιήσουμε στις άλλες φυλακές αλλά και για να τα παραδώσουμε το πρωί έτσι ώστε να εκμεταλλευτούμε την αυθόρμητη εξέγερση προς όφελος των κρατουμένων. Εντωμεταξύ παρουσιάστηκε κι ένα άλλο πρόβλημα από τις κοινότητες των κρατούμενων, αμφισβητώντας τον Γιάννη επειδή δεν ήξεραν τι θα πράξει την ώρα των ευθυνών. Έτσι, κάναμε γύρο με τον Γιάννη την ταράτσα της φυλακής και τους ενημερώσαμε. Αφού σύστησα τον Γιάννη σε όλους τους κρατούμενους που ήμασταν στην ταράτσα των φυλακών Μαλανδρίνου, τους είπαμε να μην ανησυχούν και πως αυτό δεν έπρεπε καν να τεθεί σαν ερώτημα.

Κατόπιν κατεβήκαμε στο κελί του Γιάννη από την ταράτσα για να γράψουμε τα αιτήματα, αφότου είχαμε καταστρέψει όλες τις εγκαταστάσεις φυσικά (ρεύμα δεν είχαμε, λειτουργούσε με γεννήτριες). Οι τροχοί που χειρίζονταν τα ΜΑΤ κόβοντας τα

κάγκελα ακούγονταν σα να ήταν δίπλα μας, δηλαδή έξω από το κελί. Πήραμε ένα κονσερβοκούτι, σκίσαμε ένα στρώμα και φτιάξαμε ένα αυτοσχέδιο φυτίλι που ποτίσαμε με λάδι κι έτσι δημιουργήσαμε μια εστία φωτός (καντήλι) και γράψαμε τα αιτήματα. Ανεβήκαμε επάνω στην ταράτσα και είπαμε στους κρατούμενους, συμπεριλαμβανομένων της Αλβανικής, της Ρωσικής κοινότητας και των Κούρδων, να επικοινωνήσουν με τις φυλακές και να γράψουν τα ίδια αιτήματα. Αντίπαλος πλέον ήταν η φθορά, το κρύο, οι προβοκάτορες και η έλλειψη νερού, φαγητού αλλά και τσιγάρων. Εδώ πρέπει να σημειώσουμε ότι η τροφοδοσία αγαθών στη φυλακή Μαλανδρίνου γινόταν κάθε Τρίτη. Η 23η Απρίλη ήταν Δευτέρα κι έτσι οι προμήθειες των κρατουμένων ήταν σχεδόν μηδαμινές και καταδίκαζαν τη γρήγορη φθίνουσα πορεία.

Ξέχωρα από αυτό, ένας κρατούμενος, που εξέτιε ποινή για διακίνηση ναρκωτικών (όταν υπηρετούσε ως δεσμοφύλακας στην Πάτρα), είχε ανοίξει μια δίοδο διαφυγής από την Ακτίνα Ι’ και προέτρεπε τους κρατούμενους να κατέβουν από την ταράτσα. Όταν το μάθαμε, του ζήτησα τον λόγο – χτυπώντας τον ταυτόχρονα – και τότε ξεπήδησε μια ομάδα Αλβανών ισοβιτών (που συνεργάζονταν μαζί του στις φύλακες της Πάτρας αλλά και στις φύλακες Μαλανδρίνου στη διακίνηση ναρκωτικών και είχαν απειλητική συμπεριφορά εναντίον μου) δηλώνοντάς μου ότι αυτός που χτύπησα ήταν φίλος τους. Δίπλα μου στάθηκαν αρκετοί κρατούμενοι και μου είπαν πως θα με στηρίξουν γιατί έχω δίκιο. Τους ευχαρίστησα και τους είπα πως δεν χρειάζομαι τη βοήθεια τους, διότι θα μιλήσω μαζί τους (όπως και έκανα δημόσια πάνω στην ταράτσα) και θα το λύσουμε μόλις τελειώσει η εξέγερση. Το κατάλαβαν ότι ήταν λάθος να σκοτωθούμε στην ταράτσα του Μαλανδρίνου και δέχτηκαν να το λύσουμε μετά την εξέγερση.

Το ίδιο βράδυ μαζευτήκαμε και συζητήσαμε για τις δυσκολίες που είχαμε ήδη και που έρχονταν. Είχαμε όμως ανεβασμένο ηθικό, διότι ο Γιάννης είχε κάνει καλή δουλειά με τους αλληλέγγυους εκτός των τειχών και ήδη ακούγαμε τις φωνές τους έξω από τα τείχη των φυλακών Μαλανδρίνου. Όμως αυτό από μόνο του δεν αρκούσε. Την Τετάρτη 25 Απρίλη, οι κρατούμενοι της Αλβανικής

κοινότητας ζήτησαν να συζητήσουμε με θέμα να λήξει η εξέγερση και να παραδώσουμε τη φυλακή. Οι συζητήσεις γίνανε δημόσια και η πλειοψηφία των κρατουμένων είπε πως λόγω των σύνθετων προβλημάτων που έχουν προκύψει στην ταράτσα (έλλειψη τροφής, τσιγάρων και νερού) αλλά και της αμφισβήτησης, αποφασίστηκε προς το απόγευμα να παραδοθεί η φυλακή. Η κοινότητα των Κούρδων, στην πλειοψηφία τους σχεδόν, κάποιοι Έλληνες, κάποιοι Αλβανοί και κάποιοι Ρώσοι διαφώνησαν, αλλά οι συλλογικές διαδικασίες είχαν αποφασίσει η φυλακή να παραδοθεί. Παρόλο που εμείς, οι μετέπειτα 4 κατηγορούμενοι -Μάρκος Τζαβάρα, Γιώργος Μουσταφά, Γιάννης Δημητράκης και Πάλλης Βαγγέλης- αλλά και αρκετοί άλλοι κρατούμενοι αρνηθήκαμε να συμμετέχουμε στην παράδοση της φυλακής συνειδητά, αυτό δεν αρκούσε.

Υ.Γ.: Η εξέγερση του Απρίλη του 2007 έγινε αυθόρμητα και είναι αφιερωμένη από εμάς, τους κρατούμενους που συμμετείχαμε, σε όλους όσους βασανίζονται, εξευτελίζονται και ταπεινώνονται από τους μηχανισμούς της καταστολής στα κρατητήρια μεταγωγών και στις φύλακες.

Υ.Γ.2: Η αυλαία της εξέγερσης του Απρίλη του 2007 έπεσε στο Τριμελές Εφετείο Πλημμελημάτων Λαμίας την 17η Φλεβάρη του 2015, με την αμετάκλητη απόφαση 41/2015 (ΥΠΟΘΕΣΗ ΒΑΓΓΕΛΗ ΠΑΛΛΗ) όπου έτσι θα μπορεί κάποιος να την ανασύρει από το αρχείο των ποινικών χρονικών που θα κατατεθεί από τον ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΜΑΡΑ – δικηγόρο Αθηνών Σταδίου 33 6ος όροφος. ΤΕΛΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΦΥΛΑΚΗ.

Υ.Γ.3: Την απόφαση 41/2015 την έχει από τις αρχές του Απρίλη, και ο δικηγόρος ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΚΩΣΤΑΣ – Λεωφόρος Αλεξάνδρας και Κυρίλλου Λουκάρεως 11 γωνία (συνήγορος του Γιάννη Δημητράκη στο Πρωτόδικο Άμφισσας για την υπόθεση Μαλανδρίνου).

Για να θυμόμαστε οι παλιοί και να μαθαίνουν οι νέοι/ες.

Δείτε επίσης:

https://wordpress2786.wordpress.com/2016/04/25/%CE%B1%CE%BB%CE%B7%CE%B8%CE%B5%CE%B9%CE%B5%CF%83-%CF%80%CE%BF%CF%85-%CF%80%CF%81%CE%B5%CF%80%CE%B5%CE%B9-%CE%BD%CE%B1-%CE%B3%CE%BD%CF%89%CF%81%CE%B9%CE%B6%CE%BF%CF%85%CE%BD-%CE%BF%CF%83%CE%BF%CE%B9/

Χρόνης Μίσσιος: «Καλά εσύ σκοτώθηκες νωρίς»

Δανάη Κασίμη

«Καλά εσύ σκοτώθηκες νωρίς» …και δεν πρόλαβες να χάσεις την ιδεολογία σου!

Ο Χρόνης Μίσσιος δεν χρειάζεται συστάσεις. Το βιβλίο του «…καλά εσύ σκοτώθηκες νωρίς» έσπασε τα ταμεία και προκάλεσε πονοκέφαλο στον εκδότη του Βαγγέλη Τρικεριώτη (εκδόσεις Γράμματα), ο οποίος πριν προλάβει κάθε φορά να συνεννοηθεί με τον τυπογράφο για επανεκτύπωση, είχε ήδη βομβαρδιστεί με δεκάδες παραγγελίες.

Πρόκειται για ένα λογοτεχνικό αριστούργημα, που γράφτηκε με αίμα, όπως πιθανότατα θα παραδεχόταν και ο Νίτσε. Η αξία του αποδίδεται στην εντυπωσιακή ικανότητα του συγγραφέα να περιγράφει τα βιώματά του αποτυπώνοντας τα συναισθήματα και την καθημερινή βάσανο των αγωνιστών της εθνικής αντίστασης και της δικτατορίας, στην εξορία και στις φυλακές. Βέβαια, όταν αναφέρομαι στη βάσανο, δεν εννοώ αποκλειστικά τα σωματικά βασανιστήρια που υπέστησαν οι άνθρωποι αυτοί αλλά κυρίως την ψυχική τους εξουθένωση. Και πάλι να διευκρινίσω ότι δεν εστίασα τόσο στη στενοχώρια και την κατάθλιψη λόγω του εγκλεισμού, της καταβαράθρωσης της αξιοπρέπειάς τους και την οπισθοχώρηση πολλών συντρόφων τους αλλά στην ιδεολογική και πολιτική κρίση που βίωσαν οι αγωνιστές.

Από τη Μακρόνησο μέχρι τις φυλακές Αβέρωφ, από την Κέρκυρα έως τον Κορυδαλλό και τα κρατητήρια στη Μπουμπουλίνας, η κατάρρευση των ιδεολογιών και η απομυθοποίηση των αξιών που πρέσβευε το τότε κομμουνιστικό κόμμα, αποτέλεσαν το μέγιστο βασανιστήριο: «*…από ελεύθεροι άνθρωποι, από επαναστάτες, μετατρεπόμασταν μέσα από το σύμπλεγμα πειθαρχία-κόμμα σε ιδιόμορφα θρησκευόμενα άτομα*». Η τελευταία αυτή φράση του Χρόνη είναι χαρακτηριστική του αισθήματος της προδοσίας του κόμματος, το οποίο εκπροσωπούσε στις ψυχές των αγωνιστών τον μοναδικό δρόμο για την κατάκτηση της ίδιας της ζωής, το μονοπάτι προς την ελευθερία και την αξιοπρέπεια, τον «ναό» των δικαιωμάτων και των υπέρτατων ανθρωπίνων αξιών, την ελπίδα για έναν άλλο κόσμο.

Όλα αυτά, άρχισαν να φαντάζουν σαν ουτοπία, σαν μία μάταιη προσδοκία, η οποία μετατρεπόταν σε φάντασμα στα όνειρά τους. Το νόημα της επανάστασης χανόταν καθημερινά στη δίνη του μυαλού τους και οι ιδέες τους μετατρέπονταν σε αετούς πληγωμένους από τα βέλη μιας αμείλικτης δηλητηριώδους πολιτικής καθοδήγησης: «*Καταλαβαίνεις πως όλο το πρόβλημα ήταν πώς θα δικαιολογεί την ύπαρξή της η καθοδήγηση, το παιχνίδι της υποταγής φτιαγμένο από πάνω ως κάτω, όλο δημοκρατία και ανθρωπιά*». Ένα μαύρο σύννεφο επισκίαζε την επαναστατική τους δύναμη και το αίσθημα της προδοσίας ρούφηξε κάθε σταγόνα αισιοδοξίας.

Ήταν, σύμφωνα με τον συγγραφέα, σα να τους πήραν την ταυτότητά τους, σα να μην υπήρχε πια λόγος να συνεχίσουν να αγωνίζονται. Για ποιον και γιατί υπομένουν με τέτοιο σθένος να τους εξευτελίζουν τα καθεστωτικά ανθρωποειδή; «*…εκείνο που με πειράζει είναι ότι μας άφησαν χωρίς ιδεολογία …όχι τα βασανιστήρια*». Συνειδητοποίησαν ότι είναι αστείο να περιμένεις υποστήριξη από τα στελέχη ενός κόμματος που κάθονται στην καρέκλα τους γαντζωμένα και τα οποία απαιτούν τη διεκπεραίωση της αντίστασης σύμφωνα με τις δικές τους εντολές και τη θυσία των «συντρόφων» τους με στόχο την κοινωνική απελευθέρωση.

Είχαν το θράσος να ορίζουν με ποιον τρόπο θα πρέπει κανείς να αγωνίζεται. Είχαν διατυπώσει τον «θεϊκό» κώδικα δεοντολογίας για τις ζωές των άλλων και είχαν την αξίωση να αναπαράγουν οι καθοδηγούμενοι-«σύντροφοι» επί λέξει την πολιτική τους πλατφόρμα και να γίνονται όταν χρειάζεται ακόμη και οσιομάρτυρες, θυσιάζοντας στο όνομα του θεού-κόμματος, την ίδια τους τη ζωή. Το κορμί των αγωνιστών ανήκει στο κόμμα, το οποίο «ξέρει» και έχει προβλέψει για όλα: «*Μια ζωή η φόρμα μας ένοιαζε …και βέβαια τελικά καταφέρναμε να υποτάσσουμε τις σκέψεις μας στις λεκτικές διατυπώσεις, δηλαδή αντί οι λέξεις να υπηρετούν τη σκέψη μας, οι σκέψεις μας υπηρετούσαν τις λέξεις…*»

Ποιος έχει το δικαίωμα να πουλάει πολιτική με τις ζωές των άλλων; «*Η μέρα είναι ωραία, ένας όμορφος ζεστός ήλιος, εγώ όμως είμαι απελπισμένος… Η γραμμή να μην αυτοκτονούμε δεν μπορεί να είναι πάντα σωστή και για όλες τις περιπτώσεις. Ποιος ξέρει τι φάτσα θα είχα, ξαφνικά οι μπάτσοι με πιάνουν αγκαζέ, αυτοί σίγουρα συμφωνούν με τη γραμμή του κόμματος*». Ποιος είναι τόσο ειδικός στα κοινωνικά και πολιτικά θέματα που θα πρέπει εμείς να υποτάσσουμε το είναι μας στο «οργανωμένο» του σχέδιο; Ο δρόμος για την αναζήτηση της ελευθερίας και της ευτυχίας είναι μακρύς
και κακοτράχαλος. Μπορεί κανείς εύκολα να τσακιστεί στο διάβα του και πολλές φορές η ματαιότητα παρουσιάζεται ως η σκοτεινή μάγισσα που απεικονίζει την πραγματικότητα. Μια πραγματικότητα που όμως δεν έχουμε καθορίσει εμείς… ο στόχος μας είναι να γίνουμε πρωταγωνιστές μέσα σ' αυτή ώστε να είμαστε υπεύθυνοι για την ιστορία μας… Είναι ένας δρόμος που αν δεν τον διασχίσουμε οι ίδιοι, δεν θα μπορέσει κανείς να το κάνει για εμάς. Δεν χωράει αντιπροσώπευση σε μια τέτοια πορεία!

Αυτή είναι η ουσία του συγκλονιστικού αυτού έργου. Ο καθηλωτικός τρόπος γραφής του Χρόνη Μίσσιου απέδειξε ότι η λογοτεχνία είναι το αποτελεσματικότερο μέσο έκφρασης των συναισθημάτων και πολιτικής ανάλυσης. Κανένα δοκίμιο με ξύλινη γλώσσα δεν κατάφερε προσωπικά να με προβληματίσει πιο πολύ από αυτό το βιβλίο. Το πρόβλημα δεν είναι η πολιτική που ασκήθηκε από το κομμουνιστικό κόμμα. Δεν θα άξιζε τον κόπο να ασχοληθεί κανείς με κάτι το οποίο διαψεύστηκε από την ίδια την ιστορία, είναι όμως ένα δυνατό μάθημα. Όχι απλά ένα πολιτικό μάθημα αλλά ένα μάθημα ζωής, που συμβάλλει στην αναθεώρηση και στον αναστοχασμό των ίδιων των εννοιών.

Περιοδικό Βαβυλωνία #Τεύχος 17

Από τον σωφρονισμό στην αιχμαλωσία και τον διάχυτο κοινωνικό έλεγχο

Σπύρος Τζουανόπουλος

Στις φυλακές «τύπου Γ» θα εγκλείονται καταδικασμένοι, αλλά και υπόδικοι, για τρομοκρατία, εσχάτη προδοσία και λοιπά αδικήματα σχετιζόμενα με εγκληματική οργάνωση, εκτίοντας πραγματική ποινή (δηλαδή χωρίς κανένα ευεργετικό υπολογισμό) τουλάχιστον 4 ετών εντός αυτών. Θα κρατούνται επίσης, όσοι κρατούμενοι κρίνονται επικίνδυνοι για την ασφάλεια της χώρας και τη δημόσια τάξη, καθώς και όσοι κρίνονται επικίνδυνοι για την τάξη και την ασφάλεια της φυλακής, όπου κρατούνται. Μέχρι σήμερα βέβαια, η τιμωρία μέσω των διαρκών μεταγωγών ήταν μια πραγματικότητα για μια σειρά κρατουμένων που έμπαιναν στο στόχαστρο των σωφρονιστικών και διεπόταν από την πλήρη αυθαιρεσία των τελευταίων: με τη θέσπιση του μέτρου όμως με τη βούλα του νόμου σκοπός είναι η διάχυση του φόβου για την αποτροπή των διεκδικήσεων εντός των φυλακών. Ο νόμος προβλέπει επίσης και μια σειρά από ολοκληρωτικά μέτρα, όπως:

· Καθολική στέρηση του δικαιώματος χορήγησης αδειών σε κρατούμενους αυτής της ειδικής κατηγορίας.

· Καθολική στέρηση της ημιελεύθερης διαβίωσης.

· Καθολική στέρηση του δικαιώματος των μεροκάματων.

· Ο χρόνος για την αποφυλάκιση όσων έχουν καταδικαστεί σε ποινή ισόβιας κάθειρξης για συμμετοχή σε τρομοκρατική οργάνωση αυξάνεται στα 20 χρόνια, από 16 που ισχύει σήμερα.

· Στέρηση-περιορισμός του δικαιώματος επικοινωνίας, τηλεφωνικής και δια ζώσης με το κοινωνικό τους περιβάλλον, με τρόπο και όρους που θα διαμορφώνονται από τον εσωτερικό

κανονισμό του Καταστήματος, από την αυθαιρεσία δηλαδή των σωφρονιστικών!

· Ο Εισαγγελέας Εκτέλεσης Ποινών παραγγέλλει με βάση την καταδικαστική απόφαση ή το ένταλμα προσωρινής κράτησης την μεταγωγή στις φυλακές ή στις πτέρυγες τύπου Γ΄ κρατουμένων και υποδίκων για τα εγκλήματα του άρθρου 187Α και συναφή. Επίσης, ο ίδιος Εισαγγελέας κρίνει, κατά τρόπο απόλυτο, ποιοι από άλλες κατηγορίες κρατουμένων αποτελούν απειλή όχι μόνο για τη τάξη και την ασφάλεια της φυλακής αλλά και της δημόσιας τάξης και ασφάλειας, ώστε να μεταχθούν σε καταστήματα τύπου Γ.

Εκεί που το πράγμα ξεφεύγει από τα μέχρι τώρα ευρωπαϊκά δεδομένα και αρχίζει να γειτνιάζει με νομικά ήθη των ΗΠΑ είναι στις διατάξεις που προβλέπουν «ευνοϊκές» ρυθμίσεις για συνεργαζόμενους. Όσοι είναι υπαίτιοι οποιασδήποτε εγκληματικής πράξης (εκτός από συμμετοχή σε τρομοκρατική οργάνωση), εφόσον έδωσαν πληροφορίες ή με οποιονδήποτε τρόπο συνετέλεσαν στην εξάρθρωση τρομοκρατικής οργάνωσης ή σύλληψη φυγόδικων ή φυγόποινων για πράξεις τρομοκρατίας του άρθρου 187Α, επιβραβεύονται με αποφυλάκιση, με αναστολή της ποινικής δίωξης, με απόλυση! Ξεκάθαρος στόχος της ρύθμισης είναι η διάχυση του κλίματος ανασφάλειας μεταξύ των κρατουμένων, με απώτερο στόχο να σπάσει η αλληλεγγύη μεταξύ «ποινικών» και «πολιτικών».

Επίσης, ειδική υπηρεσία της αστυνομίας –ο κανονισμός λειτουργίας της οποίας θα είναι απόρρητος και δεν θα δημοσιευτεί– θα είναι πλέον υπεύθυνη όχι μόνο για την εξωτερική και περιμετρική φρούρηση της φυλακής, αλλά θα ελέγχει και την είσοδο-έξοδο σε αυτήν.

Πέραν της αυστηροποίησης των μέτρων που προβλέπονται για τους τρόφιμους των φυλακών αυτών, άξιο παρατήρησης είναι η διευρυμένη δυνατότητα που δίνει το κράτος στον εαυτό του να πράξει κατά το δοκούν. Ενδεικτικό είναι ότι επιτρέπεται στον κρατούμενο να προσφύγει εναντίον της κράτησής του σε φυλακές τύπου Γ΄ενώπιον Δικαστικού Συμβουλίου, ο Εισαγγελέας όμως

μπορεί να τον ξαναστέλνει στις φυλακές Γ΄ επ' άπειρον, αφού του επιτρέπεται να επανεκδόσει νέα εντολή κράτησης για τον ίδιο κρατούμενο, «εφόσον προκύψουν νέα στοιχεία». Το πανηγυρικότερο όλων όμως είναι ότι τα βουλεύματα και οι διατάξεις αυτές κοινοποιούνται υποχρεωτικά στον Υπουργό Δικαιοσύνης, ο οποίος έχει και ο ίδιος δυνατότητα προσφυγής!

Νομιμοποιητικός πυλώνας της φυλακής στο κοινωνικό συμβόλαιο είναι η αντίληψη περί σωφρονισμού του εγκλείστου. Στο νέο νομοσχέδιο, όπως σωστά έχει διαπιστωθεί από τους εγκληματολόγους όλου του πολιτικού φάσματος, η αντίληψη αυτή υπονομεύεται ανοιχτά και σαν σκοπός πλέον τίθεται η εξουδετέρωση-αχρήστευση του απείθαρχου υποκειμένου, άσχετα από την «βαρύτητα» της πράξης που τον οδήγησε στη φυλακή. Ενδεικτικό είναι ότι ο νομοθέτης δεν έχει ως κριτήριο την ποινική απαξία του εγκλήματος, που διέπραξε ο κρατούμενος, ώστε να στείλει στις φυλακές τύπου Γ΄τους «βαρυποινίτες»: αντίθετα, κριτήριό του είναι η απειθαρχία, η οποία μπορεί π.χ. να στείλει έναν υπόδικο για οποιοδήποτε έγκλημα στην απομόνωση των φυλακών Γ', επειδή διαπληκτίστηκε με έναν σωφρονιστικό υπάλληλο.

Από την 11η Σεπτεμβρίου 2001 και μετά παρατηρείται η εντεινόμενη ενσωμάτωση και στο Ελληνικό δίκαιο του Ποινικού Δικαίου του Εχθρού. Πρόκειται για μια δικαιική αντίληψη, που έρχεται σε ρήξη με τα νομιμοποιητικά θεμέλια του Κράτους Δικαίου και εδράζεται στην αντίληψη ότι ορισμένες «απείθαρχες» κατηγορίες κοινωνικών υποκειμένων δε θα πρέπει να προστατεύονται από την ίδια δέσμη νομικών εγγυήσεων, όπως ένας πλήρης φορέας δικαιωμάτων : αντίθετα, θα πρέπει να θεσπιστούν διατάξεις που θα κατοχυρώνουν αντιμετώπιση Εχθρού. Πρόκειται για την προσπάθεια ρύθμισης της σχέσης της κατάστασης εξαίρεσης στο πεδίο της εφαρμογής του ποινικού νόμου, της σχηματοποίησης δηλαδή κανόνων, που θα ρυθμίζουν την απελευθέρωση δυνατοτήτων κρατικής βίας σε απείθαρχα υποκείμενα. Το Ποινικό Δίκαιο του Εχθρού τιμωρεί αυστηρότερα ακριβώς για το φρόνημα του εγκληματία, και η υιοθέτησή του

ακριβώς εξυπηρετεί την επισημοποίηση και τον καθαγιασμό του «χαμηλής έντασης» εμφυλίου πολέμου που διεξάγεται στο εσωτερικό των Δυτικών κοινωνιών. Στην Ελλάδα ήταν μέχρι πρόσφατα το αντάρτικο πόλης (και το «κοινό» έγκλημα όταν απάγει επιχειρηματίες «εθνικού ενδιαφέροντος»), αλλά ο κύκλος των εχθρών έχει ήδη διευρυνθεί στους «βίαιους ριζοσπάστες» και στους «παραβατικούς μετανάστες». Όλοι όσοι βρίσκονται στην πρώτη γραμμή του κοινωνικού ανταγωνισμού γίνονται θύματα του νομικού ολοκληρωτισμού, ακριβώς γιατί το παράνομο των πράξεών τους έχει έκδηλα πολιτικό χαρακτήρα. Το πολιτικό/αστυνομικό/δικαστικό σύμπλεγμα δρα πλέον σαν ενιαία εξουσία. Η ζώνη αυτή ολοένα και θα επεκτείνεται, όσο θα διευρύνεται και ο κύκλος των ανθρώπων, που η εξουσία θέλει να θέσει σε καθεστώς εξαίρεσης. Ο κύκλος έχει ήδη διευρυνθεί στους μετανάστες και σιγα-σιγά θα περιλάβει και τους οφειλέτες του Δημοσίου, ενώ σχέδια για ιδιωτικοποίηση των κέντρων κράτησης αρχικά και των φυλακών σε επόμενο στάδιο έχουν κάνει την εμφάνισή τους, απλώνοντας το σκοτάδι της αυθαιρεσίας και εντείνοντας την επίθεση στο έγκλειστο κομμάτι της κοινωνίας μας.

Στο πεδίο της σωφρονιστικής νομοθεσίας, η απόρριψη του προηγούμενου νομοσχεδίου για την μεταρρύθμιση του Σωφρονιστικού Κώδικα σε ηπιότερη κατεύθυνση, συνδυαστικά με την μη εφαρμογή των εξαγγελθέντων μέτρων για την αποσυμφόρηση και αντ’ αυτών η ψήφιση στα θερινά τμήματα μιας Βουλής, που θυμίζει Βαϊμάρη, του πιο επιθετικού νομοσχεδίου που έχει κατατεθεί από αυτή την κυβέρνηση είναι μια άνευ προηγουμένου επίθεση, που οφείλουμε να την τσακίσουμε. Ο βασικός στόχος του νόμου, πέραν όλων των λοιπών σχεδίων έντασης του ολοκληρωτισμού, είναι να σπάσει τους δεσμούς αλληλεγγύης των κρατουμένων, αφενός μεταξύ τους και αφετέρου με τους «έξω». Αυτό που φοβίζει την εξουσία πιο πολύ δεν είναι ούτε το οργανωμένο έγκλημα που ελέγχει ολόκληρα πεδία στις φυλακές, ούτε οι αποδράσεις, ούτε η «ανομία» εντός των τειχών των φυλακών. Αντίθετα, είναι αυτό που διαχρονικά τρομοκρατούσε και τρομοκρατεί κάθε εξουσία που υπήρξε, και δεν είναι άλλο από

την αυτοοργάνωση των από τα κάτω που συνειδητοποιούν ότι δεν έχουν να χωρίσουν τίποτα μεταξύ τους και δεν έχουν να χάσουν τίποτα παρά τις αλυσίδες τους. Η μάχη για τις φυλακές θα κρίνει πολλά : εμείς θα κρατήσουμε τη θέση, που μας ανήκει, στο πλευρό της αγωνιζόμενης κοινωνίας για την κοινωνική απελευθέρωση.

Περιοδικό Βαβυλωνία #Τεύχος 15

Συνέντευξη Βασίλης Στεφανάκος: «Τον φτωχό δεν τον υπολογίζει κανένας»

Βασίλης Στεφανάκος, ένας κρατούμενος αγωνιστής που έσπασε τα τείχη των φυλακών σπάζοντας τους ρόλους διαχωρισμού των μέσα με τους έξω. Μία συνέντευξη στη «Βαβυλωνία» το 2010 κρατούμενος στις φυλακές. Την ώρα που ο αγώνας των κρατουμένων ήταν σε πλήρη εξέλιξη, ο Βασίλης Στεφανάκος, κρατούμενος στις φυλακές Κορυδαλλού, μίλησε στη «Βαβυλωνία» για την κατάσταση εντός των τειχών των φυλακών.

Δύο χρόνια μετά το μεγάλο αγώνα με τις μαζικές απεργίες πείνας σε όλες τις φυλακές της χώρας, και τις υποσχέσεις της τότε κυβέρνησης για βελτιώσεις στους όρους και τις συνθήκες κράτησης, άλλαξε η καθημερινότητα της φυλακής;

Οποιαδήποτε βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης δεν θα άλλαζε ουσιαστικά την καθημερινότητα, γιατί και μόνο η στέρηση της ελευθερίας είναι μια τιμωρία, που βεβαίως ο καθένας τη βιώνει με διαφορετική ένταση, αναλόγως των προτεραιοτήτων του και των αξιών του. Οι συνθήκες επιβίωσης είναι τόσο χαμηλότερα από τη βάση των ορίων της στοιχειώδους αξιοπρέπειας, που δεν φτάνουν

«βελτιώσεις». Οι υποσχέσεις όλων ήταν άνευ αντικρίσματος, αλλά οι αγώνες είναι χρήσιμοι και όχι μάταιοι.

Ποια είναι τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εντός των σιδηρόφρακτων τειχών των κατ' ευφημισμό αποκαλούμενων «σωφρονιστικών καταστημάτων»;

Η φυλακή του Κορυδαλλού όπου κρατούμαι φτιάχτηκε το 1968 για 500 άτομα, κατάντησε όμως το 2010 να φιλοξενεί 2.500 άτομα. Ανεκπαίδευτοι υπάλληλοι, θύτες και θύματα και οι ίδιοι, περίθαλψη μηδέν, υγιεινή μηδέν, διατροφή χάλια, κατσαρίδες, ποντίκια, παγωμένα νερά είναι μερικά από τα πρακτικά προβλήματα.

«Εμείς τους πιάνουμε κι εσείς τους αφήνετε» λένε συνεχώς οι αστυνομικοί στη δικαστική εξουσία. Το σοβαρότερο πρόβλημα των κρατουμένων είναι η απονομή της δικαιοσύνης. Εκεί συναντάμε ανεπαρκή άτομα, φοβισμένα ανθρωπάκια, που καλύπτονται από το μανδύα του καθωσπρεπισμού. Επίσης. συναντάμε και άλλα ανισόρροπα άτομα που «κάμπτουν το γόνυ» στις σκοπιμότητες.

Όλοι οι παραπάνω προσπαθούν να διεκπεραιώσουν τις υποθέσεις που τους στοιβάζουν στα γραφεία τους. Δικάζουν χωρίς να παιδεύουν την ψυχή τους και το μυαλό τους, με συνέπεια να βασανίζουν με τις αποφάσεις τους αρκετούς ανθρώπους και τις οικογένειές τους. Δεν φτάνει που υπηρετούν ένα άθλιο σύστημα, αλλά καταντούν πολλές φορές το μακρύ χέρι των σκοπιμοτήτων της Ασφάλειας. Είναι λυπηρό να βλέπεις επιστήμονες να ποδηγετούνται από αγράμματους χωροφύλακες. Τα προβλήματα είναι τεράστια. Με ανύπαρκτο Δικηγορικό Σύλλογο, με φοβισμένους δικαστές, με τον κίνδυνο της ρετσινιάς του Παραδικαστικού, ο κατηγορούμενος στην Ελλάδα δεν έχει καμιά τύχη. Το φτωχό δεν τον υπολογίζει κανένας, στον περιβόητο «συνήθη ύποπτο» δεν τολμάει κανένας να του δώσει δίκιο και συναντάμε αποφάσεις δικαστηρίων να είναι με καρμπόν το Διαβιβαστικό της Ασφάλειας.

Η τριετής αμνήστευση, δηλαδή η απελευθέρωση των κρατουμένων που πλησιάζουν στην τελευταία τριετία έκτισης της ποινής,

θεωρείς ότι μπορεί να αποτελέσει μια ανάσα ελευθερίας;

Οποιαδήποτε ελάφρυνση ποινής ανακουφίζει την κοινωνία των φυλακών.

Τι συμβαίνει και χάνονται άνθρωποι με τραγική συχνότητα στις φυλακές;

Ναρκωτικά κυρίως και σε συνδυασμό με τις άθλιες συνθήκες διαβίωσης, με την ολικά ανύπαρκτη ιατρική περίθαλψη και όλα αυτά σε μια ζωή της φυλακής που είναι γεμάτη καημούς και παράπονα. Ε, και πάλι λίγοι πεθαίνουν!

Πιστεύεις ότι ο αγώνας για καλύτερες συνθήκες κράτησης σήμερα μπορεί να φέρει μια κοινωνία χωρίς φυλακές αύριο;

Όσο βελτιώνονται οι συνθήκες διαβίωσης, τόσο πιο ανθρώπινος γίνεσαι. Όταν διαβιώνεις, έχεις περιθώρια για σκέψεις και αναστοχασμό, ενώ όταν επιβιώνεις εξελίσσεται το ένστικτο εις βάρος της ψυχής και του νου. Πιστεύω ότι ο τρόπος που στοιβάζουν ανθρώπους στις αποθήκες της δικαιοσύνης τους είναι η σοβαρότερη αιτία αύξησης της εγκληματικότητας και ιδιαίτερα μιας εγκληματικότητας που πονά το φτωχό λαό, ο οποίος είναι και η εύκολη λεία, και ίσως αυτό είναι κοινό χαρακτηριστικό των κακοποιών με το σύστημα διακυβέρνησης. Για αυτό θεωρώ το οργανωμένο έγκλημα παρακράτος. Βέβαια έχω καταδικαστεί για συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, αλλά πιστεύω πως δεν έχω αυτά τα χαρακτηριστικά.

«Είναι καθαρό το γιατί οι δογματικοί επαναστάτες που έχουν αναθέσει στον εαυτό τους να καταστρέψουν τις υπάρχουσες εξουσίες και διευθετήσεις για να δημιουργήσουν πάνω στα ερείπιά τους τη δική τους δικτατορία δεν υπήρξαν ποτέ και δεν είναι Εχθροί του Κράτους αλλά αντίθετα υπήρξαν και θα είναι οι πιο φλογεροί του Υπερασπιστές. Είναι εχθροί των σημερινών πολιτικών θεσμών μόνο γιατί αποκλείουν τη δυνατότητα της δικτατορίας τους, αλλά όμως είναι οι πιο φλογεροί φίλοι της εξουσίας του Κράτους». Δεν το είπε ο Λάκι Λουτσιάνο, ο Μπακούνιν το είπε».

Πώς δρα ο μη δογματικός αγωνιστής για τη φυλακή σήμερα, μέσα κι έξω;

Όταν αυτοκρίνεσαι, αμφισβητείς τις εύκολες λύσεις και καταφέρνεις να ανοίγεις το νου σου όλο και περισσότερο. Θα καταλάβεις ότι το καλό σου συμπεριλαμβάνεται στο καλό της κοινωνίας. Τότε, ακόμα και ωφελιμιστικά να λειτουργείς, οι πράξεις σου θα διακατέχονται από ένα πνεύμα πλουραλισμού και συλλογικότητας. Θεωρώ ότι είναι μια καλή αρχή. Τώρα οι αγώνες, ακόμα και σαν αυτοσκοπός, είναι ωφέλιμοι, μόνο να προσθέσουνε έχουνε. Κανένας αγώνας δεν είναι μάταιος.

Δεν δικαιούμαι να κρίνω τις δράσεις, ο τρόπος δράσης του κάθε ανθρώπου που αποφασίζει να αγωνιστεί για καλύτερη ζωή αφορά τον ίδιο. Όσα πιο πολλά διακινδυνεύει και απαρνιέται, τόσο πιο πολύ ανεβαίνει στην εκτίμησή μου, ακόμα κι αν κάνει λίγο λάθος. Βέβαια είναι εμπόδιο ο δογματισμός, κυρίως για τις εμμονές και την αλαζονεία που απορρέουν από αυτόν. Όσο για την παραπάνω ρήση του Μπακούνιν που χρησιμοποιήθηκε σε μια απάντησή μου σε σχόλιο πάνω σε κείμενο μου στο indymedia, τη θεωρώ και αυτή ολίγον δόγμα.

Ποιοι ευθύνονται για τη συνομωσία σιωπής που επικρατεί για την κατάσταση στις φυλακές σήμερα; Πιστεύεις ότι υπάρχει κάποιος τρόπος αυτή η σιωπή να σπάσει;

Δεν νομίζω ότι πρόκειται περί σιωπής, δεν υπάρχουν μυστικά. Οι συνθήκες είναι γνωστές σε όλους. Τα προβλήματα διαιωνίζονται από την αδράνεια των κρατουμένων, αρκετοί από τους οποίους, ενώ πολλές φορές καμαρώνουν ότι είναι παράνομοι, παράλληλα κλαψουρίζουν και ζητούν συμπόνια από μια κοινωνία που δεν τη νοιάστηκαν ποτέ. Γιατί το μεγαλύτερο ποσοστό είναι φτηνοί κακοποιοί και ναρκομανείς. Το ότι για την κατάσταση αυτή την κύρια ευθύνη την έχει το σύστημα δεν μειώνει τις ευθύνες των ατόμων. Όταν κυνηγάς την εύκολη λεία στη ζωή θεωρώ ότι γίνεσαι και εσύ εύκολη λεία. Με πίκρα τα λέω αυτά, γιατί ζω μαζί τους και είμαι μαζί τους, αλλά έτσι πιστεύω.